ДАЙСАНАА НЭРБЭН СОХИН ДАРАЯ!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

Декабрь 14 1941 он ВОСКРЕСЕНЬЕ № 295 (3299)

Сэн 15 мүнгэн

„Ленинград ба Москвагай обороно, тэндэ hаяхан немецүүдэй гушаад кадрова дивизинүүдые манай дивизинүүдэй хяа хюдаhан ябадал хадаа эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай гал дүлэн соогуур шэнэ шэнэ советскэ боецүүд, командирнууд, летчигууд, артиллеристнүүд, минометчигууд, танкистнууд, ябган сэрэгэйхид, морягууд шэрээдэжэ ба шэрээгдээд байhаниие харуулна, теэд, тэдэнэр үглөөдэр немецкэ армида аянгын буудал болохонь лабтай“.

И. СТАЛИН

Москвае бэhэлжэ эзэлэн абаха гэhэн немецкэ түсэб хосорбо

Москвада орохо замууд дээрэ немецкэ сэрэгүүдэй диилдэлгэ

1941 оной ноябриин 16-haa хойшо германска сэрэгүүд манай баруун фронтын урдаhaa танково сэрэгүүдэйнгээ 13 дивизи, ябган сэрэгүүдэйнгээ 33 дивизи ба моторизованно ябган сэрэгүүдэйнгээ 5 дивизиие табижа Москва тээшэ хоёрдохи генеральна добтолгоёо эхилhэн байна.

Фронтымнай хоёр флангые хабшажа нэгэ мүнөөн гунзэгыгөөр тойрон ороод манай ара талада гаража Москвае бэhэлэн эзэлхэ гэжэ дайсан зорилго табиhан байгаа. Дайсан болбол урда зүгтэ Тула, Кашира, Рязань ба Коломна городуудые эзэлээд гаашадаа хойто зүгтэ Клин, Солнечногорск, Рогачев, Яхрома, Дмитров городуудые эзэлээд, hүүлдэнь Москвае гурбан талаhаань сохихо гэhэн зорилготой байгаа. Энээнэй бээлүүлхын тула: Клин—Солнечногорско—Дмитровско зүгүүдтэхи манай баруун флангын урдаhаа 1-дэхи, 2-дохи, 5-дахи, 6-дахи, 7-дохи, 10-дахи ба 11-дэхи танкова дивизинүүд, 36-дахи ба 14-дэхи моторизованно ябган сэрэгүүдэй дивизи, 23-дахи, 106-дахи ба 35-дахи ябган сэрэгэй дивизинүүдые бүридэhэн генерал Рейнгардтын ба Хюппер хоёрой гурбадахи ба дүрбэдэхи танкова группануудай; Тульско—Каширско—Рязанска зүгүүдтэхи манай зүүн флангын урдаhаа 3-дахи, 4-дэхи, 17-дохи ба 18-дахи танкова дивизи, 10-дахи ба 29-дэхи моторизованно ябган сэрэгүүдэй дивизи, 167-дохи ябган сэрэгэй дивизинүүдhээ бүридэhэн генерал Гудерианай хоёрдохи хуягта танкова арми табигдаhан байгаа. Центр таладамнай дайсанай 9-дэхи, 7-дохи, 20-дохи, 12-дохи, 13-дахи ба 43-дахи армейскэ корпусууд, 19-дэхи ба 20-дохи танкова дивизинүүд ябуулжа байгаа байна.

Декабриин 6 болтор манай сэрэгүүд дайсанай флангнуудтаа бэхижүүлэн суглуулhан ударна сэрэгүүдэй добтолгые тогтоон бэрижэ, Истринскэ, Звенигородско ба Наро-Фоминска зүгүүдтэхи тэдэнэй дэмжэлгэ сохилтонуудые сохижо унагааhан, хамгаалтын шэрүүн шанга байлдаануудые ябуулжа байгаа. Эдэ байлдаануудта дайсан болбол горьтойхон гээлтэнүүдтэй ороо. Ноябриин 16-haa декабриин 6 хүртэр, тоошье дутуу мэдээнүүдэй ёhoop, манай сэрэгүүд, авиацин ябуулгануудые тоодо абангүйгөөр, 777 танк, 534 автомашина, 178 ехэ буу, 119 миномет, 224 пулемет үгы хэжэ ба гартаа оруулhан байна. Дайсан 55.170 хүнүүдээ алуулжа тэхэ.

1941 оной декабриин 6-да манай баруун фронтын сэрэгүүд урдань болоhон байлдаануудта дайсанай хүсэнь бууруулжа тэдэнэй флангтаа бэхижүүлэн суглуулhан ударна сэрэгүүдтэ эсэргүү контр-добтолго хэбэ. Энэ эхилэн добтолгын эсэстэ тэдэ хоёр бөөгнэрhэн сэрэгүүд бута сохигдоод, технико, зэбсэгүүдээ хаясагаажа, угаа ехэ гээлтэтэйгөөр сухарин байна.

1941 оной декабриин 11-нэй үдэрэй эсэстэ бидэнэр иимэ байдалтай болоhон байнабди:

а) Генерал Лелюшенкын сэрэгүүд дайсанай 1-дэхи танкова, 14-дэхи ба 36-дахи моторизованно ябган сэрэгүүдэй дивизинүүдые хяа сохин Рогачев городые эзэлээд Клин городые бэhэлбэ;

б) Генерал Кузнецовой сэрэгүүд Яхрома городые буляан абаад дайсанай сухарижа ябаа 6-дахи. 7-дохи танкова ба 23-дахи ябган сэрэгэй дивизинүүдые намнан ябажа Клин городой баруун-урда гараба;

в) Генерал Власовай сэрэгүүд дайсанай 2-дохи танкова ба 106-дахи ябган сэрэгэй дивизинүүдые намнан ябажа Солнечногорск городые эзэлбэ;

г) Генерал Рокоссовскын сэрэгүүд дайсанай 5-дахи, 10-дахи ба 11-дэхи танкова дивизинүүдые, «СС»-тэй дивизиие ба 35-дахи ябган сэрэгэй дивизиие намнан ябажа Истра городые эзэлбэ;

д) Генерал Говоровой сэрэгүүд дайсанай 252-дохи, 87-дохи, 78-дахи ба 267-дохи ябган сэрэгэй дивизинүүдэй обороные сүмэ сохижо Кулебякино-Локотня оршонуудые эзэлбэ;

е) Генерал Болдиной сэрэгүүд Тула городhoo зүүн-хойно дайсанай 3-дахи, 4-дэхи танково дивизинүүдые ба «Агууехэ Германи» гэжэ нэрэтэй «СС»-тэнэй полкые бута сохёод, дайсанай 296-дахи ябган сэрэгэй дивизиие түрижэ ба хабшажа добтолгоёо үргэлжэлүүлэн ябана;

ж) Генерал Беловой 1-дэхи гвардейскэ мориц сэрэгэй корпус дайсанай 17-дохи танкова, 29-дэхи моторизованно ябган сэрэгэй ба 197-дохи ябган сэрэгэй дивизинүүдые удаа дараалуулан бута сохёод тэдэнэй үлөөдэhэнүүдые намнан ябажа Венев ба Сталиногорск городуудые эзэлбэ;

з) Генерал Голиковой сэрэгүүд дайсанай 18-дахи танкова ба 10-дахи моторизованна ябган сэрэгэй дивизинүүдэй частьнуудые баруу-урагшань сохин сухарюулжа Михайлов ба Епифань городуудые эзэлбэ.

Декабриин 6-haa 10 хүртэр болоhон добтолгын үедэ манай сэрэгүүдэй частьнууд 400 гаран hуурин газарнуудые немецүүдhээ сүлөөлэн эзэлэ.

Декабриин 6-haa 10 хүртэр 386 танк, 4.317 автомашина, 704 мотоцикл, 305 ехэ буу, 101 миномет, 515 пулемет, 546 автомат буляан абтаба.

Мүн энэ саг соо манай сэрэгүүд, авиацин ябуулгануудые тоодо абангүйгөөр, 271 танк, 565 автомашина, 92 ехэ буу, 119 миномет, 131 пулемет үгы хэбэ.

Тэрээнhээ гадна бэшэ ондоо угаа ехэ буу зэбсэг, hомо хэрэгсэл, хубсаhа хунар ба элдэб зөөринүүд буляан абтаhан байха юм. Эдэ үдэрнүүд соо байлдаанай болоhон газар дээрэ немецүүд 30.000 гаран хүнүүдээ алуулан гээhэн байна.

Энэ оной ноябриин 16-haa декабриин 10 хүртэрхи саг соо дүн хамтадаа, авиацын ябуулгануудые тоодо абангүйгөөр, 1.434 танк, 5.416 автомашина, 575 ехэ буу, 339 миномет, 870 пулемет буляан абтаhан ба үгы хэгдэhэн байна. Гансахан лэ дээрэ заагдаhан арминуудhаа немецүүдэй гээл тэнүүд энэ саг соо 85.000-hаа дээшэ алагдаhан хүнүүд болоно.

Эдэ мэдээнүүд дутуу ба уридшалан гаргагдаhан байха, ушарынь хадаа добтолгоёо үргэлжүүлжэ байгаад бүхы трофейнүүдые бултынь бүридхэхэ арга боломжо даб дээрэ үгы байна.

«Германска командовани болбол хэрбээ сэрэгэйнгээ ябуулгануудай хүсэтэй шангые ондоо газарта Сталинай абазшахые hэдээшье haaнь Москвае эзэлхэ ябадал гол зорилгомнай гээшэ гэжэ үзэхэ байна. Большевигүүдэй столицада хэhэн германска добтолго хадаа Москва городой доторхиие hайн дурамаар хаража болохо тиимэ дүтэ ябашаhан байна гэжэ германска нюурнууд мэдүүлнэ», гэжэ декабриин эхеэр германска информационно бюро бэшэhэн байгаа.

Москвае бэhэлжэ эзэлэн абаха гэhэн энэ hайрхуу түсэбэйнь хяа бута бууhан ябадалда мүнөө ажаг hэжэг үгы. Эндэ немецүүд лаха аргагүй диилдэшоо.

Немецүүд үбэлдэ гомдожо, үбэл гээшэ Москвае эзэлхэ түсэбөө бэелүүлхэдэмнай hаад хэбэ гэжэ баталан хэлэнэд. Зүгөөр, нэгэндэ, Москва шадарамнай ёhотой үбэл үшөө болоодүй, юундэб гэхэдэ эндэ 3—5 градусhаа үлүү хүйтэн болоногүй. Хоёрто, үбэлдэ гомдоhон ябадалынь хадаа немецүүд үбэлэй компанида үни хада бэлэн болонхойбди гэжэ бүхы дэлхэй дүүрэн hүүхирэлдээшье haa өөрыгөө армиие дулаан хубсаhа хунараар хангаха ябадалда hанаагаа табяагүй гэжэ харуулна. Немецүүд эндэ горьтойхон ба аюултай алдуу хэhэн байна. Гэбөшье немецкэ түсэбүүдтэхи алдууе тус компаниин үбэлэй эрхэ байдалнуудhаа болоо гэжэ элирхэйлжэ ябашье haa болохогүй. Эндэ үбэл гэмтэй бэшэ, харин дайн түсэблэн ябуулха талаар германска командованиин хэжэ байгаа хүдэлмэри үндэhэ hууряараа ядуу байhаниие харуулна.

СОВИНФОРМБЮРО.

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОhОО

ДЕКАБРИИН 10-ай ҮДЭШЫН МЭДЭЭСЭЛ

Декабриин 10-ай турша соо манай сэрэгүүд дайсанда эсэргүү байлдаанууды бүхы фронтнууд дээрэ ябуулба. Баруун ба Баруун-Урдахи фронтнуудай олон участогуудта манай частьнууд урагшаа дабшажа хүн зонтой хэды пунктнуудые эзэлhэн байна.

Декабриин 9-дэ 7 немецкэ самолет сохигдон унагаагдаа.

* * *

Декабриин 9-дэ манай авиаци болбол 14 немецкэ танк, сэрэгүүд ба ашаа тээhэн 620 автомашина, 20 полевой ба зенитнэ ехэ буу тэндэхи сэрэгүүдтэйень, hомо хэрэгсэл тээhэн 280 гаран улаануудые үгы хэhэн ба гэмтээhэн, дайсанай полкhoo үлүү ябган сэрэгые хюдаhан ба бутаргаhан байна.

* * *

Баруун фронтын участогуудай нэгэндэ ябуулгануудые хэжэ байгаа нүхэр Лелюшенкын частьнууд хоёр үдэрэй турша соо байлдаха зуураа дайсанай 2800 солдат ба офицерые хюдаад, хүн зонтой олон пунктнуудhаа немецүүдые намнажа гаргаа. Бидэнэй буляажа абаhан трофейнүүд гэбэл: 7 танк, 12 хүндэ ехэ буу, танк буудаха 18 ехэ буу, 200 ашаанай ба 12 хүнгэн автомашина, 80 пулемет ба 100 автомат болоно. Фронтын нүгөө участок дээрэ нүхэр Кузнецовой боецүүд нэгэ үдэрэй туршада немецкэ булимтарагшадые намнажа, 40 hуурин газар эзэлхэ зуураа 2000 немецкэ солдат ба офицернүүдые хюдажа, 75 танк, 200 автомашина, 112 мотоцикл, hомо хэрэгсэлтэй 2 склад ба олон ехэ буу, пулемет ба автомат үгы хэбэ.

* * *

Ленинградска фронт дээрэ ябуулга хэжэ байhан нүхэр Холзаковай авиачастиин летчигууд хэдэн үдэрэй турша соо байлдаха зуураа hомо хэрэгсэл тээhэн 70 немецкэ автомашина, 14 зенитно-пулеметно точко ба горючитай база тэhэлээд, дайсанай 4 рото шахуу ябган сэрэгые хюдаба.

* * *

Немецко-фашистска булимтарагшадтай хатуу шангаар байлдаа хэхэ зуураа, ахалагша сержант нүхэр Бондаревой пулеметно расчет гэмтээгдэhэн байгаа. Шархатаhан Бондарев пулемедойгоо хажууда гансаараа байба ха. Фашистска бүлэг автоматчигууд нүхэр Бондаревой эзэлжэ байhан позици тээшэ добтолго хэжэ эхилбэ. Нүхэр Бондарев мэргэн буудалгаар фашистска автоматчигуудые бултыень шахуу үгы хээ. Гансал 3 автоматчигууд алуулангүй тэрьедэбэ.

* * *

Московско областиин, немецүүдээр эзэлэгдэhэн нэгэ районда нүхэр Х. гэгшын партизанска отряд фашистска эзэмдэгшэдтэ эсэргүү ябуулгануудаа амжалтатайгаар үргэлжэлүүлнэ. Нүхэр С. гэгшын отрядай член харгынуудай нэгэн дээрэ танкда эсэргүүсэхэ граната шэдэжэ танк ба тэрээнэй экипажые үгы хэhэн байна. Удалгүй тэндэнь штабной машина харагдаба. Партизанууд машиные гранатаар шэдэжэ, hуужа ябаhан офицернүүдыень буудажа алаhан байна. hаяшаг партизанууд нүхэд Б. С. хоёр тагнуул хэжэ ябахадаа хоёр немецкэ офицертэй дайралдабад. Фашист хадаа нүхэр С. гэгшые валенкаяа тайла гэжэ захирба. С. гэгшэ аалиханаар валенкаяа тайлажа ябаhан хэбэртэйгээр hууба ха. Тиихэдэнь офицер партизаниие буудажа шархатуулаа. Энэ үедэ партизан Б. гэгшэнь хоёрдохи офицерые буудажа алаба. Тиихэлээрынь партизан С. хадаа шархатаhаншье haa бүхы хүсэеэ зангидажа, нүгөөдэ тэрьедэхэеэ hэдэhэн офицерэй хойноhoo ошожо буудалдаба. Буудалда буудалhаар офицер гэдэргээ сухарина. Партизан С. хадаа офицертэ дүтэ ошоод буудажа алажархиба. Энэ үедэ хүн зонтой нэгэ пунктhаа немецүүд партизануудые буудажа эхилбэ. Шэн зоригто партизанууд офицерэйнгээ документнүүд ба буу зэбсэгыень абаад, ой уруу орожо тэрьедэбэ.

Партизанууд харгынууд дээгүүр нуугануудые түхеэржэ, немецүүдэй хэлхеэ холбоошодые, ашаанай машина ба повозконуудые үгы хэнэ. Партизанууд немецүүдэй обоздо амжалтатай добтолго хэжэ, харуулшадыень үгы хээд, зарим обозыень абаад, зарьмыень үгы хэhэн байна. hаяшаг партизанууд дайсанай нэгэ самолет үгы хээ. hүүлшын хэдэн үдэрэй туршада нүхэр Х. гэгшын партизанска отряд 40 немецкэ солдат ба 11 офицерые хюдаhан байна.

Советскэ патриодууд Улаан Армиин командованитай эмхи холбоогоо нэгэдхэжэ фашистска артиллерийскэ склад, радиостанци ба 35 самоледой байhан аэродромые үгы хэлгэдэнь туhалhан байна.

* * *

Москва шадар немецко-фашистска урагшагүй ябуулганууд немецкэ солдадуудай дунда ехэ мэгдэл сошордол гаргана. 10-дахи танкова дивизиин 86-дахи мотополкын 6-дахи ротын солдат Химе Герберг иигэжэ мэдүүлбэ: «hүүлэй үедэ 10-дахи танкова дивизиин 6-дахи ротодо оройдоо 20 хүн үлөө. 2-дохи батальоной 1-дэхи ротодо 8 хүн үлөө. Нүгөөдүүлнай булта алагдаhан ба шархатаhан байна. 10-дахи дивизиин 200 танкhaa 30—40 танк үлөө. Германска сэрэгүүд Москва шадар хэлэшэгүй ехэ гээлтэдэ оронхой». 17-дохи танково дивизиин 66-дахи зенитнэ дивизионой 1-дэхи ротын оберефрейтер Вальтер Фермев гэгшэ иигэжэ хөөрэнэ: «17-дохи танкова дивизи 50 % үлүүтэй танкнуудаа гээгээ. Амиды хүсэнэйшье гээлтэ ехэ. Жэшээлхэдэ, hүүлшын байлдаануудта манай рото 60 хүнөө алуулжа ба шархатуулжа гээгээ. Хэрбээ энээнhээ урда Москвае абахабди, дайн түргэн дүүрэхэ юм гэжэ найдадаг байгаа haa, мүнөө хэншье энээндэ этигэнэгүй». 106-дахи ябган сэрэгэй дивизиин 240-дэхи ябган сэрэгэй полкын штабной ротоhoo пленда ороhон Фис Вермер гэгшэ иигэжэ мэдүүлнэ: «Гансал hүүлэй 3 үдэрэй байлдаануудта 240-дэхи ябган сэрэгэй дивизи 500 хүнөө алуулжа ба шархатуулжа гээгээ. Штабной ротодо 130 хүнhөө гансал 40 хүн үлөө. Солдадууд үдэр бүри урмаа хухарна. Олонхи солдадуудынь үбшэн. Германиин илалтада олонхиднай этигэхээ болео. Дайнhаа хашараа, гэртээ бусахые оролдоно». 20-дохи танкова дивизиин 50-дахи буудалгын полкын 3-дахи мотоциклетнэ ротын солдат Ферпас Вильгельм иигэжэ мэдүүлбэ: «Солдадууд дайнhаа дураа гутанхай. Рото соомнай хүлдэhэн хүнүүд олон ба 50 проц. үлүүтэйнь гриппээр үбдөөшэд болоно. Солдадууд дайнhаа дураа гуталга ба хашарhан тухайтаа дэлгэрэнгыгээр мэдүүлжэ эхилээ».

* * *

Чешскэ патриодууд декабриин эхеэр Млада-Болеслав дээрэ германска армида элигээгдэхэеэ байhан зэр зэбсэгүүдые тэhэлбэ. Чехословакида hүүлшын 10 үдэрэй туршада сэрэгэй заводуудта ба түмэр харгынуудаар диверсинүүд ехэ дэлгэржэ 25 танк ба 19 үхэр буу үгы хэгдэбэ. Чешскэ сэрэгэй предприятинуудаар октябрьда орходоо ноябрь соо эдеэ хоолой продукцинуудые 7 процент багадхаба гэжэ мэдээсэбэ.

ДЕКАБРИИН 11-эй ҮГЛӨӨНЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

Декабриин 10-ай hүни манай сэрэгүүд дайсанда эсэргүү байлдаануудые бүхы фронтнууд дээрэ ябуулба.

* * *

Манай боецүүд Баруун фронтын нэгэ участок дээрэ дайсанда эсэргүүсэжэ хатуу шангаар байлдаха зуураа 6 немецкэ танк, 2 минометно батарей, 8 станково пулемет үгы хэжэ, дайсанай 21 танк буляан абаа.

* * *

Фронтын Сталиногорско зүгтэ ябуулгаа хэжэ байhан майор Зубовой гвардейскэ часть болбол хүн зонтой 6 пунктhаа немецүүдые түрин гаргаба. Дайсантай байлдаха зуураа манай боецүүд 1000 гаран фашистска солдат ба офицерые хюдан hалгаагаад, 12 автомашина, 1 танк, 2 радиостанци ба бусад олон трофейнүүдые буляан абаhан байна.

* * *

Урда фронтдо сухарижа ябаhан Клейстын германска частьнууд таhаралтагүй партизанска отрядуудай добтолгодо ороно. Городской соведэй түрүүлэгшэ В. гэгшын командалдаг партизанска отряд болбол немецкэ солдадуудай зугадажа ябаhан харгын хажуу тээ нууга эмхидхэhэн байгаа. Гансахан нэгэ hүни партизанска отрядай снайпернууд 80 шахуу фашистнуудые буудан алажа, немецүүдэй тоноhон эд хогшол тээжэ ябаhан ашаанай 8 машиные, нэгэ ехэ буу, снарядуудтай хэдэн хайрсаг ба 100 шахуу винтовко буляан абаа. Кубанска хасагуудhаа бүридэhэн партизанска отряд hүниндөө немецүүдэй ротодо добтолго хэжэ. тэдэнэрые ёогоршье хүнгүй болторынь шуу таhа сабшажархиба. Энэ отрядай командир—1914-1918 онуудай дайнда хабаадалсаhан нүхэр З. гэгшэ hүүлэй табан үдэр соо өөрынгөө боецүүдые 8 дахин атакада хүтэлэн ороо. Энэ зуураа хасагууд 250 шахуу солдат ба офицерые хюдан hалгаажа, 36 мори тэргэ, 2 ехэ буу, 7 пулемет буляан абаад, 40 шахуу автомашиные галдаhан байна. Фронтын энэ участок дээрэ мүн бусад партизанска отрядууд амжалтатайгаар ябуулгаа хэнэ. Партизанска отрядуудай командирнууд дайсанhаа буляан абаhан олон тоото трофейнүүдэйнгээ тухай, хэдэн зуун немецко-фашистска хоротониие хюдан hалгааhанайнгаа тухай мэдээсэнэ.

* * *

Немецко-фашистска зэлигууд эзэлhэн советскэ районуудта хорото муухай ябадалаа үргэлжэлhөөр. Ленинградска областиин Гриденк деревнидэ немецүүд болбол таряашанай бүхы эдеэ хоолойнь зүйлые ба элдэб дулаан эдүүдыень буляан абажа, хооhорторынь тоноо. Эдэ бандидууд юушье голонгүй кастрюль, ведро, үхибүүдэй нааданхай хүртэр суглуулан абана. Бүлэг фашистнууд 60 наhатай үбгэн Сергеев гэгшын гэртэ ямар нэгэ хүнэй орхиhон немецкэ солдадуудта зорюулагдаhан листовкые олоhон байгаа. Тэрээн дээрэhээ тэрэ үбгэниие гитлеровецүүд гэртэнь буудан алаба. Тус деревниин баhа нэгэ Исаак Григорьев гэдэг хүниие немецүүд керосинова лампаяа манhаа нюубаш гэжэ ухаан мэдээгүй болторынь сохижорхиhон байна. hүни деревниин үйлсэдэ немецкэ офицерэй хүнгэн машина шабардашаhан юм. Тиихэдэнь үйлсые гэрэлтэй болгохын тулада фашистнууд колхозник Степан Семеновой гэрые галдаhан байна. Заостровье деревнидэ гражданин Панвин гэгшэhээ немецкэ солдадууд компас олобо. Компас хадагалжа байhанайнь түлөө Панвин гэгшые модондо хүлеэд, туйлай муухайгаар тамалhан байгаа. Гостибинц гэдэг деревнидэ немецкэ бузарнуудай карательна отряд ерээд, бүхы зониень нэгэ үйлсэдэ намжа суглуулаад, эндэ хоргодожо байhан партизануудые заажа үгэгты гэжэ хашаhан байна. Ямаршье харюу абажа шадахагүй болоходоо офицер болбол үхибүүдтэйнь хамта бүхы таряашадай хубсаhынь тайлагты гэжэ солдадуудтаа захираад, тэдэнэрые хайра гамгүйгөөр модоор сохибо. Замосточье гэдэг деревнидэ гитлеровскэ бандидууд колхозой бригадирhаа противогазай хоорhон сумка олоод бригадирые буудан алаhан байна.

Тихвин шадар манай сэрэгүүдэй буляан абаhан трофейнүүд

Уридшалан абтаhан ба хүсэд бэшэ мэдээнүүдэй ёhoop, Тихвин шадар манай сэрэгүүд 42 ехэ буу, 66 миномет, 190 пулемет, 27 танк, хуягта 10 машина, 102 автомашина, 110 автомат, 2700 винтовко, 28000 ехэ буугай hомо, 17. 500 минэ, 30. 000 граната, 210. 000 винтовкын патрон ба бусад олон сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые буляан абаа.

Совинформбюро.

„Гитлер ба тэрэнэй компаньеонуудай“ хаартын нааданай гэрэй жүүлигүүд ба шүүлернүүд

1941 оной ноябриин 7-до Москвагай Улаан площадь дээрэ фашистска сэрэгүүдэй ёhололой парад болохо юм гэжэ hайрхуу Гитлер бүхэдэлхэй дээрэ зар тарааhаниинь элитэ. 1941 оной ноябриин 7-до Улаан площадь дээрэ үнэхөөрөө парад болоо, тиихэдээ гитлеровскэ hүрэг дээрмэшэдэй бэшэ, харин Улаан Армиин сэрэгүүдэй парад болоhониинь мүн лэ элитэ байна.

Советскэ сэрэгүүдэй хэдэ хэдэн хатуу сохилтонуудтай дайралдаад байхадаа, гитлеровскэ жүүлигүүд парад тухайда hайрхаха аргаяа барагдаба. Тэрээнhээ байтагай, немецкэ командовани өөрынгөө мэдээсэлнүүдэй түхэлые гэнтэ хубилгаhан байха юм. Гитлерэй бандын hүүлшын мэдээнүүдтэнь тэрэнэй сэрэгүүдэй «түсэбтэ» добтолгын үргэлжэлэл тухайда мэдээсэгдэхэеэ болинхой. Саhан орожо, гаарама хүйтэн түргэдэhэн шэнгеэр хэлэхэ зуураа, немецүүд болбол «Зүүн фронт дээрэхи дайнай ябуулгануудай үргэлжэлэл ба тэрэнэй шэнжэнь хойноошодоо ородой үбэлэй эрхэ байдалhaa дулдыдаха байна. Уларилай эрхэ байдал хадаа добтолгын ехэ операцинуудые бэелүүлхэ арга үгэнэгүй, тиимэhээ германска командовани ехэ ябуулгануудые хэхэеэ болёод байна. Зүүн фронтын үргэн ехэ дайда дээрэ зүбхэн лэ нютагай удхашанартай ябуулганууд хэгдэнэ»—гэжэ мэдүүлхэ юм.

Тиин, немецко-фашистска жүүлигүүд ба шүүлернүүд болбол тэдэнэй добтолгыень шэрүүн үбэл, шэмэрүүн хүйтэн ба саhан таhалдуулhан хэбэртэйгээр үлиидэнэ.

Эдэ бүгэдэнь эхинhээ hүүл хүртэрөө шал худал, юуб гэхэдэ, Гитлерэй хулгайн армии үбэлhөө дулдыдангүй, харин Улаан Армиин хүсэн түгэлдэр сохилтонуудтай удаа дараа ушаржа байна. Үнэндөө, советскэ сэрэгүүдэй түрүүшын горьтой илалтань Ростов-на-Дону городой районда, саhагүй ба дулаан байха үедэ, түйлагдаhан байха юм. Москвагай районда бодото үбэлэй болоодүйдэ, 3—5 градусhаа дээшэ бэшэ хүйтэн байхада, немецүүд сухариха баатай болоhон байгаа. Харин, тэрэ үедэ сагай уларил немецүүдтэ зохистой байhан юм. Гадна энэ жэлдэ үбэл хожом ба аажамаар эхилээ.

Тиимэ болохолоороо, хэрэг хадаа хүйтэнhөө, «үбэлэй уларилай эхилhэнhээ» шалтагаалаа бэшэ, харин хэтэрhэн гитлеровскэ хаартаншад шуhаша шунахай түсэбтөө эндүүршоо, Авантюрист Гитлер «шалаагаа гаргахын тулада холо далда газарые hунгахаар шиидээд», энэ үбэлдөө өөрынгөө армиин хосоржо магад байhанай түлөө харюусалгые бээhээ зайсуулхын тулада, Зүүн фронтhoo Берлин ошоhон байна.

Мүнөө немецко-фашистска булимтарагшадые «hүрөөтэ хүйтэн» бэшэ, харин шэн габьяата Улаан Армя шэрүүн шангаар сохижо байна. Ородой үнэнтэ хүйтэн үшөө болоодүй.

«Нютагай удхашанартай ябуулганууд» гэжэ нэрлэдэгынь юуб? Гитлеровскэ сэрэгүүд Ростовые эзэлхэдээ, Кавказда орохо зам нээhэн тон илалта түйлабабди гэжэ бүхы дэлхэйе дүүртэр хашхаралдаhан байгаа. Немецко-фашистска булимтарагшадhаа Ростовые Улаан Армиин буляан абаад байхадань, немецкэ командовани хадаа энэшье «нютагай удхашанартай ябуулга» гээшэ гэhэн шэнгеэр үг маг гэлдэнэ. Гитлеровскэ сэрэгүүд Тихвиниие эзэлхэдээ, Ленинградска сэрэгүүдые бэрхэтэй байдалда оруулhан тон ехэ илалта түйлаабди гэжэ бүхэдэлхэй дээрэ хашхаралдаhан байха юм. Гэхэ зуура, немецүүдhээ Тихвиниие Улаан Армиин буляажа абаад байхадань, немецкэ командовани мүн лэ энэшье «нютагай удхашанартай ябуулга» гээшэ гэhэн шэнгеэр үг маг гэлдэхэ юм. Елец городые эзэлээд байхадаа, фашистнууд болбол ехэ илалта бэелүүлээбди гэжэ бүхы дэлхэйдэ тунхаглаhан юм. Елецые манай сэрэгүүдэй бусаан абаад байхада, гитлеровецүүд баhал энэ «нютагай удхашанартай ябуулга» гээшэ гэhэн шэнгеэр үг маг гэлдэнэ.

«Гитлер ба тэрэнэй компаньёонууд» хаартын нааданай гэртэхи жэжэг шүүлернүүд лэ байна даа...

Совинформбюро.

ШУҺАША ЁЛОНУУДЫЕ ЧКАЛОВСКААР СОРЬЁХО!

„Манай авиаци хадаа шанарайнгаа талаар немецкэ авиациие булина ба харин манай алдарта летчигууд болбол аюулһаа айхагүй боецүүдэй алдараар суурхана“ *(И. Сталин)*

АГУУЕХЭ ЛЕТЧИК

Гурбан жэлэй саада тээ—1938 оной декабриин 15-да—манай үеын агууехэ летчик Советскэ Союзай Герой Валерий Павлович Чкалов албанайнгаа уялгые дүүргэжэ ябаха зуураа наһа бараһан юм. Үнэтэ Кремлиин үтэлһэн буурал хананууд энэ агууехэ баатарай бэеые хүндэлэн хадагална.

Валерий Павлович болбол баабгай шэнги задарюун өөрынгөө бэедэород арадайнгаа баатар зангые, зохеохы хурса ухаан сэдьхэлые, зорилгодоо хүрэжэл һалаха гэһэн эрид хүсэл зориг ба нугаршагүй хүсэ шадалые хамтаруулан хабсаржа, тэрээнээ өөрынгөө мэргэн шадабаряар дабхар эршэдхэн ябуулдаг хүн байгаа.

Валерий Павлович Чкаловай ами наһанай ба ажал хүдэлмэриин арюун һайхан зам мартагдашагүй эли тодо ба һажаамаар ехэ суранзан хүсэтэй байна. Бага наһанһаан хойшо эсэгынгээ хяһын дэргэдэ хүмүүжэн, тэндэ шэрээгдэжэ гараһан түмэр шэнги хатуу ба нугаршагүй болоо һэн.

Яабашье һаа ниидэжэл һураха гэһэн нэгэн бодол бишиихан Валериин толгойдо бүхөөр орожо, энэнь самолет тээшэ хүтэлэн асарба.

Нүхэр Чкалов ямаршье юумэ хээ һаа тэрээнээ ходо доол шамарлажа ябадаг хүн байгаа.

Валерий Чкалов—шэнэ бүтээгдэһэн дайшалхы машинануудые туршадаг летчик болобо. Туршалгаша летчигой хүдэлмэри болбол угаа ехэ шадабари, шадал хүсэ ба аюулһаа айхагүй зүрхэлиг зориг хэрэглэдэг юм. Гэбэшье Чкалов энээндээ ханабагүй: ходол нэгэ юумэндэ бодолготодог, һүбэгшэлдэг, горьдодог байба. Энэ үедэнь нүхэр Сталин болбол Чкаловай хамаг мэргэжэлээ, хамаг шадабаряа дууһынь гаргаха тэнгэриин хаяае тэниилгэжэ үгэбэ.

Тиигэжэ Чкалов сталинска маршрудые гаргагша болобо. Түрүүн Москваһаа Петропавловск-на-Камчатке хүртэр ниидэжэ Мүльһэн океаниие баруун тээһээнь зүүн тээшэнь һэтэ гараба, һүүлээрынь энэ дошхон хэрзэгы эмниг океаниие номгоруулан эмээллэжэ, хойто полюсые ходо шобторон Москва Америка хоёрые хоног соо холбон ниидэбэ. Хүрөө болоо бэшэ юм гү? Үгы! Чкалов тиимэ хүн бэшэ байгаа. Би ниидээб, би Америка хүртэр буунгүй ниидээб гэжэ һанаагаа амарха хүн бэшэ байгаа.

Валерий Павловичын гэнтын гэмтэлдэ орожо наһа бараһан хойнонь гимнастеркынь карманһаа гайхамшагта документ олдоһон байна. Энэнь—нүхэр Сталинай нэрэ дээрэ бэшэгдэһэн Чкалов, Байдуков, Беляков гурбанай гар табилгатай мэдүүлгэ. Дэлхэйн бүмбэрсэгые тойрон ниидэхын зүбшөөл эриһэн мэдүүлгэ һэн. Тэрэ үедөө „Бүмбэрсэгхэниие бүһэлэн ниидэжэрхихо“ гэжэ Чкалов дабтан хэлэдэг болоһон байгаа.

Нүхэр Чкалов энэ гайхамшагта ехэ бодолгоёо бэелүүлжэ үрьдөөгүй юм. Энэ гээгдэлэй хэды хүндэ байбашье манай ороной хэдэн мянгаад сталинска соколнууд Чкаловай үхэшэгүй мүнхэ хэрэгүүдые, мартагдашагүй баатар зоригые халан абаа.

Чкалов шэнгеэр ниидэхэ!—гэжэ лозунг олоной зүрхэндэ хэзээ хэтын үедэ баларшагүйгөөр бэшэгдээ. Чкалов шэнгеэр дайсанаа сохихо!—гэһэн лозунгые манай алдар суута летчигууд Хасан дээрэ, Халхын голдо, Баруун Украинада, бархаг Финляндида омогтойгоор гүйсэдхөө. Тиин мүнөө, советскэ арадай ябуулжа байгаа эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай һүреэтэ маната үдэрнүүдтэ сталинска авиаци шанарайнгаа талаар немецкэ авиациһаа нилээдгүй һайн байна. Мүнөө дайсанай толгойе дайран буталжа, дайсанай һүүлые хухалжа байгаа сталинска бүргэдүүд Чкаловай хатуу зоригые бэедээ шэнгээнэ, Чкаловай зангаар ниидэжэ нюдэрнэ. Ами наһаяа айхабтар үнэтэйгөөр сэгнэжэ үгэһэн капитан Гастелло, алдарта Москвае аршалагшад Советскэ Союзай Геройнууд Талалихин, Кисляков, Харитонов ба хэдэн мянган иимэнүүд эрэлхэг баатар-чкаловтан ургажа гараа. Үхэлтэ муухай дайсанаа үхэтэрынь нюдэран унагаадаг шэнэ ёһоной, чкаловска ёһоной арга мэргэ манай летчигуудта бии болоо. Манай летчигууд Чкаловай зүрхөөр ниидэн ошожо эндэһээ аяар холо байһан Берлиниие бута хяа бомбодоно.

Фашистска елонуудай арай гэжэ Москва шадар ерэхэлээр, алтан одото Кремлиин алмаз шулуун ханаһаа „В. П. Чкалов“ гэһэн гайхамшаг хурса үгэнүүд прожекторэй гал дамжан тэнгэридэ хүрэжэ тэдэ елонуудые тэһэрэ нэрьенэ!

Пэдэн Галсанов.

ГАЙХАМШАГТА ЮРЭ БУСЫН НИИДЭЛГЭ

Аэродром дээрэ һургуули хэһэн ниидэлгэнүүд боложо байба. Млайша лейтенант Диденкын һургуули хэдэг самоледой кабина сооһоо гаража ябаха үедэ баруун тээһээ дайсанай бүлэг самоледууд дүтэлэн ерэжэ ябана гэһэн мэдээн абтаа бэлэй. Теэд, манай дайшалхы самоледууд бүгэдөөрөө шахуу агаарта ябаһан байгаа һэн. Дайшалхы нэгэхэн самолет аэродром дээрэ үлэшэһэн байба. Тиихэлэнь:

—Нүхэр комиссар, зүбшөөгыт, манайхин байд гээд хүрэжэ ерэхэ байха,—гэжэ залуу летчик Диденко хандаба.

Зүбшөөл үгтэһэн байгаа. Удалгүй аэродром дээрэ гайхамшагта юрэ бусын байлдаан болошоо һэн. 20 наһатай залуухан нэгэ летчигой урдаһаа дайсанай 11 самолет добтолон ороһон байха юм.

Агаарта болоһон байлдаае аэродром дээрэһээ хоёр нюдөөрөө хаража байгаа һэм. Дайсанай тэдэ олон самоледууд эндэ тэндэһээнь Диденкодо дүтэлжэ эхилбэ.

Млайша лейтенант Диденко фашистска самоледой хажуудахана шоходол гээд, нэгэ һаа, дээшээ дэгдэн, үгы һаа, хажуу тээшээ халин ябажа тулалдаба. Фашистска летчигүүд Диденкые үгы хээбди гэжэ һанаһанай удаа дары хэды хэды урбалдан эрьелдээд лэ добтолжол ябаһан байгаа.

15 минута соо байлдаан үргэлжэлбэ. Арбан нэгэн фашистска самоледууд нэгэхэн советскэ самолетые унагаажа огтошье шадаагүй. Унагаажа ядахадаа, бензинэйнгээ барагдаха болоходо фашистска самоледууд бултадаа тэрьелэшэһэн байна.

Нэгэхэншье шарха абангүй, самоледоошье огто гэмтээлгэнгүй шэн зоригто Диденко аэродром дээрээ буушаһан байна.

Я. Попелянский.
Энскэ частиин врач.

Геройн хөөрэһэн үгэ

Үглөөгүүр эртэ дайшалхы приказ абтаһан байгаа. Холо дайсанай территори дээрэ ниидэжэ ябахадань ой модон соо далдалагдаһан зениткэнүүдэй нэтэн зэргын буудалганууд гэнтэ гараба. Ахалагша лейтенант нүхэр Липилинэй жолоодон ябаһан самоледые нэгэ снарядай сэхэ тудахадань, тэрэ самолет гал дүлэн боложо эхилээ. Летчигууд сугларжа шэтажа байһан самоледые харана, тэрэ зуура майор Ершов хүбхэйн задаржа байһан парашюдые нюдэндөө торгобо. «Липилин амиды ха юм» гэжэ баярлаад, майор Ершов летчигуудта гүйн ерэжэ хараһанаа хэлэһэн юм. Тэрэ гэһээр недели үнгэрнэ.

...Теэд Липилин мүнөөдэр частьдаа бусан хүрэжэ ерээ. Тиигээд иигэжэ хөөрэнэ:

«Самоледойнгоо шангаар сохигдожо, гал дүлэн болохолоорынь нэн түрүүлэн залаад туршаб. Машинамни руляараа залагдабагүй. «Үхэл ерээ ха юм» гэжэ һанагдаад орхёо. Тиихэлээрээл, үшөө тэмсэхэ хэрэгтэй гэжэ бодоод, хамаг хүсөө гаргажа, хүлөөрөө шангаар үдьхэлөөд кабинаһаан гарабаб. Газарта буугаад бэеынгээ ехэ үбшэнтэй байһан дээрэһээ бодохо шадалгүйдөөд, газараар мулхиһөөр ойрошог байһан намагта хүрөөб. Хуурайшаг дэг нүүл бэдэржэ хэбтэбэб. Саашадаа ябаха аргамгүй байгаа.

Тэндэ юушье эдингүй, табан хоног хэбтээд, нэгэ бага бэеынгээ заһархада, бодоод 9-дэхи хоногтоо энэ ерэжэ, хани нүхэд таанартаяа ушараад, суг хамта болоод байнаб. Нэгэ үдэрэй амаралта гүйнаб, тиигээд нүгөөдэр баһа дахин байлдаанда орохо һанаатайб».

Ахалагша политрук
Н. Езрубильский.

Баатар зоригто соколнууд

Нэгэ бүрхэг үдэр лейтенант Куприянов тагнуул хэхэеэ ниидэжэ гараһан байгаа. Тэрэ болбол Н. пункт тээшэ дабшажа ябаһан дайсанай танкова колонные элирүүлээд өөрынгөө аэродромдо бусажа ябаба.

Бусаха замдаа Куприянов нэгэ талмай ажаглаба; тэндэ фашистнууд танкда хэрэглэгдэхэ горючи зөөжэ байгаа. Талмай дээрэнь дайсанай транспортна хоёр самолет харагдаба. Немецкэ нэгэ самоледой агаарта ниидэжэ гараһан эгээл тэрэ үедэнь летчик Куприянов талмай дээгүүр гаржа ерэһэн байна.

Тиихэдэнь тэрэ дайсаниие атаковалжа ороо. Һомонуудаар суу буудуулһан ёло дайсан гал дүлэн боложо доошоо унаһан байна. Куприянов болбол газарта байһан нүгөө самоледыень атаковалха гэжэ ошобо. Теэд, эгээл энэ үедэнь зениткэ буудажа, самоледынь тудажархиһон байгаа.

Зоримгой зүрхэтэ летчигой машина гал дүлөөр соробхилжо байба. Галынь унтарааха гэжэ оролдобошье, юумэ бүтэбэгүй. Парашюдаар буухэ тэхэдээ газарта тон дүтэ байгаа, теэд, доронь дайсад байжа бууһанэйшье ашаггүй шэнги байгаа һэн. Мүнхэ Гастеллын жэшээгээр энэ лейтенант дайсанай самолет тээшэ машинаяа эгсээр залажа тэрэниие бала сохижорхиһон байна.

Тиихэ зуураа самоледойнгоо барюулда сохюулжа летчик хадаа газаашаа хаягдашаһан юм. Тэрэ агшан зуура мэдээгээ алдаһан байгаа. Мэдээ орон гэхэдэнь тэрээндэ гурбан фашист дүтэлжэ ябаба. Тэдэнэр автомадуудаар буудажа ябаа һэн. Харин, Куприянов ой уруу орон хоргодожо үрдиһэн юм.

Лейтенант өөһэдынхидтэйгөө нэгэдэхэ гэжэ хоёр үдэр ябажа гурбадахи үдэртөө улаанармеецүүдтэй уулзаһан байна.

Энээнһээ урда тээхэнэ Куприянов «Хейншель—126» гэдэг немецкэ корректировщигые сохижо унагааһан юм.

Фронтын Сэрэгэй Совет геройлетчигой дайшалхы габьяануудые үндэрөөр сэгнэжэ нүхэр Куприяновые Улаан Тугай орденоор шагнаба.

Ахалагша лейтенант
Р. Долматов.

ЛЕТЧИГУУДТА

Дуран зүрхыемни
Эзэлэн тагач абагша,
Дурасхал һанаандам
Эжэл инагаар үзэгдэгшэ
Домогто һайхан
Түрэл а уу Москвадам
Заяанһаа зэрэмдэг
Галзуу үлэн гитлертэн
«Заабол оромо!»—
Арбаад болюор зараабашье
Зэархай амаяа
Туулган галаар таглуулнал.
Чкалов ёһоной
Яһалхан хэсүү ёборгоһоо,
Гастеллын галта
Яларма ехэ һолирһоо,
Суранзан булад
Суворовско мэсэһээ,
Советскэ солгёон
Шэмэрүүн хүйтэн жабарһаа
Шуһаяа адхаһан
Гитлер шархаа долёоно,
Голдоо хүртэһэн
Гарюухай атиран һолжорно.
Халзан буурал
Саян дээгүүр сасаргаша
Хойто зүгэй
Алтан туяандань
Бүргэд таанарай
Илалтын титим толорнол.
Хабатай дорюун
Баатар манай летчигуудта
Хангилай орйгоор
Харбаһан зэбэтэ зэндэл
Хүрэжэ ниидыш,
Мүнхэ Бурядайм мэндэамар!

Д. Дамдинов.

ПИЛОТ БАЛАШОВОЙ МҮНХЭ БААТАРШАЛГА

Залуу истребитель-комсомолец Александр Балашов гэгшэ 62 дахин дайшалхы ниидэлгэ хэһэн байна. Энэ залуу пилот болбол дайсанай аэродромуудые штурмовалдаг, тэдэнэй обороны түрүү захада ябаһан һүрэг олон фашистнуудай орой уруу аадар мүндэр шэнгеэр туулган һомо сасадаг, агаарайшье байлдаануудта бырас зүрхэтэйгөөр тулалдадаг һэн. Тиигэжэ дайсанай 3 самолет унагааһан байна.

Александр Балашов 63-дахи ниидэлгэеэ хэхэдээ илангаяа харюусалгатай ба хүндэ хүшэр даабари абаа һэн. Нэгэ звено истребительнүүдые дахуулжа дайсанай ара талада нилээд саана гараад, тагнуул хэхэ гэһэн даабари абаһан байгаа.

Дайшалхы даабаряа гүйсэдхөөд энэ звено истребительнүүд бүгэдөөрөө аэродром тээшээ ерэжэ ябаа. Иигэжэ бусажа ябахадаа ой соо бэеэ нюугаад байһан дайсанай колонно танк ба автомашинануудые харажархёо һэн. Удалгүй Балашов атаковалжа ороһон байна. Тиигэжэ ябатарынь самоледынь шатажа эхилбэ.

Балашов болбол парашюдаар бэбхэрээд ами наһаяа абаржа шадаха байгаа, теэд, яабашье дайсанай гарта орошохо болоо һэн. Тиихэдээ мартагдашагүй Гастеллын баатаршалгые һанажа мүн тэрэшэлэн дайсаниие хоролтодо оруулха гэжэ шиидхээд, шатажа ябаһан самоледоо немецкэ танкнууд тээшэ шэглүүлэн табижа, хэдэн танкыень арха барха түмэр түдэгэ болгожорхиһон байна...

Тэрэ үдэшэндөө манай нэгэ бүлэг истребительнүүд бушуу түргэнөөр агаарта дэгдэжэ, дайсанай 8 самолет ба горючитай хэдэн цистерныень аэродром дээрэнь үнэһэн шандаруу болгоо һэн. Иигэжэ хани нүхэрэйнгөө ами наһанай түлөө бузар нохосуудһаа үһөөгөө абаа һэн.

Б. Добкин.

Герой Александр Молодчий

Энскэ частиин байрлаһан аэродромдо туйлай ехэ баярые дуулгаһан мэдээн абтаһан байна. Летчигууд соогоо эгээ залуунь болохо, шэн зоригто летчик, комсомолец, младша лейтенант Александр Молодчий гэгшэдэ Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгуулагдаһан байгаа.

Командованинь хадаа фашистска Германиин гүн тылые бомбодохо даабариие Молодчийдо нэгэнтэ бэшэ үгэһэн байна.

Һаяхан Молодчий болбол немецко-фашистска сэрэгүүдэй бөөгнэрэн суглараһан газар дээгүүр ниидэжэ, дайсанда нилээд ехэ сүйд татаһан байна.

Фашистнууд хадаа Молодчиин самоледые өөһэдымнай гэжэ һанаһан байгаа ха. Тиихэдэнь Молодчий тон доро ороод ниидэжэ, эдеэлхэ гэжэ һүрэгөөрөө хөөрсэгэнэлдэжэ байһан немецкэ солдадуудые удаа удаалуулан бомбодобо. Газар тэнгэри доһолжо, һүрэг олон дайсан ухэлөө олсоһон байна. Удалгүй немецкэ зениткэнүүд галзуу доншохоноор буудажа эхилбэ. Тиихэдэнь Молодчий болбол самоледоо урбалдуулаад, аалиханаар унажа эхилһэн байгаа. Фашистнууд хадаа Молодчиин самоледые гэмтээгээбди гэжэ һанаад, буудахаһаа болишоо һэн. Ямаршье гэмтэл абаагүй Молодчий болбол тээ холодомсоороо гэнтэ дээшээ шуун түргэнөөр ниидэжэ, үүлэнэй саана ороод, аэродромдоо бусажа ерэһэн байха юм.

К. Непомнящий.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: столицые хамгаалгада эрэлхэг зориг гаргаһанайнгаа ба дайсанай авиациин добтолгые шадамгайгаар сухариса сохиһонойнгоо түлөө Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан Московско зонын ПВО-гэй сталинска сокол-летчигууд. Зүүн гарһаа: младша лейтенант П. С. Федотов, майор А. С. Писанко ба лейтенант А. Н. Потапов. ТАСС-эй фото.

ЗҮРХЭЛИГ ПИЛОТ ЗУЕВ

„У—2“ гэдэг бишиихан самолёдуудые фронт дээрэ мээхэй инагаар героическа керосинка, зоригтой борбилоо гэжэ нэрлэн хэлсэдэг юм.

Энэ бишиихан аад хүсэ багатай ба тоншье һаа амгалан сагай машинаар мүнөөнэй дайнда юу хэхэ юм гэжэ һанагдаха байгаа. Дайнай боложо байһан газарта энэ машинаар ниидэхэншье ухаангүй. Ямаршье зэбсэг байхагүй. Ниидэлгэнь удаахан, автомобильһаал нэгэ зааха хурдан. Тиимэ хадаа дайсантай ушарха гэхэдэ аршалалгагүй, тон тулюур гэжэ һанаштай юм.

Хараад үзыт, иигэжэ һанаха тоншье һаа буруул. Зүрхэлиг пилодой гарта ороходоо энэ „борбилоо“ юу хэхэ хабатай байһанай гайхамшагта жэшээ энэ байна.

Үүр сайха багаар лётчик Зуев болбол дайсанай ара талада ябуулгаа хэжэ байгаа морито сэрэгэй частьтай холбоо байгуулжа участогайнгаа байдалые мэдүүлхэ ба наашаа гаража ерэхэ замыень заажа үгэхэ гэһэн захиралта абаба. Хажуудань штабай хүдэлмэрилэгшэ шииираг заахан капитан Завилович һуулсаба. Үүлэтэй манатай байгаа һэн.

—Ниидэжэ болохоор гү?—гэжэ командованиин түлөөлэгшэ асууба.

Зуев бишиихэ бодод гээд хэлэбэ:

— Захирһан хойнонь юун үгэ хүүр байхань һэм!...

Немецүүд ой модон соогуур ябахаяа айдаг гэжэ Зуев һайн мэдэхэ байгаа, тиигэжэ имагтал ой тужа дээгүүр ниидэбэ.

Тиижэ ябаһаар ойн захада немецүүдтэй ушарба. Тэдэнэр харамсаараа түрүүн манайхин гэжэ һанаһан аад, һүүлээрынь буудажа оробо. Зуевай машина ой дээхэнүүр ниидэн саашалба.

Уданшьегүй улаанармеецүүдые хараба. Бүлэг олон боецүүдээ харахадаа баярлажа доошоо бууба. Гүйлдэжэ ерэһэн улаанармеецүүд бууһан летчигуудые тэбэрэн таласагаабад. Һүүлээрынь эдэ летчигууд командир ба комиссартайнь хөөрэлдэһэн байгаа.

Гэнтэ немецүүд добтолбо. Зуевай нүхэр ябаһан Завилович хашхарна:

— Самоледоо аршалая, немецүүд хажуудамнай!

20 хүниие суглуулаад Завилович атакада ороо. Тиихэдэнь немецүүд уухилалдан шашхалдаба:

— Рус, хүреэлүүлээш. Бэеэ тушаа!

— Хүлеэ бишиихэ, пулемедоо тодхоод орхиһуу,—гэжэ Завилович харюусаа һэн.

Тиигэжэ 20 боецүүлээ добтолгодо оруулба. Немецүүд моридуудые хүллэжэ тэрэ машиные зүдхүүлжэ ябатараа нэгэ канава соо торолдошоһон байгаа.

Завилович нэгэ сохилто хэхэдээ тэдэниие намнажархиһан байна. Удалгүй 5 улаанармеец тэрэ машиные канава сооһоо татажа гаргаба. Зуев кабина уруунь орожо, Завиловичь винтыень эрьюулбэ. Зүүн, баруун тээнь гүнзэгы канава, зуугаад метр урдань ой байгаа. Гансал шабар шабха болоһон харгы дээгүүр гүйлгэн дэгдэмээр һэн.

Гэнтэ улаанармеецүүд даллалдаад буудахаяа түхеэрэн хэбтэшэбэ. Деревни тээһээ хоёр рото шахуу немецүүд гүйдэл дундаа буудаһаар дүтэлэн ерэбэ. „У-2“ самоледынь няжаганажа байба. Тиигэжэ һомонуудай аадар бороо шэнгеэр адхаржа байбашье Зуев педаляа дараад газ бии болгоод орхибо. Удалгүй самоледынь ой модоной дээхэнүүр ниндэн ябаа бэлэй.

Иигэжэ даабаряа гүйсэдхөөд бусаха замдаа тагнуул хэ хэһээр аэродромдоо бусажа ерэһэн байна. 30 һомоной ороһон сараа тэрэ бишиихан самоледтонь байба.

Зуев нэгэ бага амараад листовкснуудые хаяхаяа дахин ниидэһэн байха юм. Һүүлээрынь шархатаһан хүнүүдые тыл уруу абаашаад, бусахадаа почто ба эмнэлгын хэрэгсэлнүүдые асараа һэн. П. Павленко

Доогуур ниидэжэ добтолбо

Фронт шадарай К. тосхондо фашистска танкнуудай колонно ба дайсанай сэрэгүүд суглараад байна гэжэ үглөөгүүр элирүүлэгдэһэн байгаа.

Подразделениин командир болбол ахалагша лейтенант Болотовто иимэ захиралта үгэбэ:

—Нүхэр ахалагша лейтенант, дайшалхы даабари абагты. С. ба Х. пунктнуудай хоорондо 60 шахуу немецкэ танкнуудай колонно, автомобильнууд ба ябган сэрэг дабшажа ябана. Тэрэниие үгы хэхэ хэрэгтэй.

Юһэн штурмовой самолет истребительнүүдээр үдэшэгдэн агаарта гараба.

Тэдэнэрэй фронтые нэбтэрэн гараад ябатарынь хэдэн километр газарта үргэлжэ фашистска мотомеханизированна колонно дабшажа ябаба. Манай летчигууд атака хэхые бэлэдхэбэ. Түрүүлжэ ябаһан Болотовой самолет колонноһоон хажуу тээшээ гаража ошобо—ахалагша лейтенант болбол дайсаниие һүүлһээнь атакалха гэжэ шиидэһэн байгаа. Юһэн самоледууд тон доохонуур ниидэбэ.. Дайшалхы ябуулгануудаа эхилхэ саг одоол ерэбэ. Эдэнэр фашистска колонно дээрэ ерэжэ, тэдэниие айхабтар шангаар буудана, бомбонуудые хаяна.

Немецкэ мотомеханизированна колоннонууд агаарай атакануудһаа наринаар хамгаалагданхай ябадаг юм. Мүн эндэшье фашистнууд хадаа советскэ штурмовой самоледуудые харамсаараа галзуу шангаар буудажа ороһон байна. Гэбэшье, манай штурмовигууд тон шадамгайгаар ба мэгдэнгүйгөөр байлдаба. Түрүүлэн ябаһан Болотовой звено буудалгынгаа бүхы хүсые дайсанай танкнууд ба ябган сэрэгые тээһэн автомобильнуудые бута сохилгодо шэглүүлжэ, нүгөөдүүлынь дайсанай колонные буудахатайгаа хамта харгын хажуу талаар байһан зенитнэ ехэ буунуудыень үгы хэжэ ябаһан байха юм. Штурмовой авиациин шадамар бэрхэ ябуулганууд фашистска колоннын дунда мэгдэл гаргаба. Айхабтар ехэ тэһэрэлгэнүүд агаарые доһолуулна. Хүндэ танкнууд хяа бута һурэжэ. обоо собоо түнэр болон хосорбо

Арба дахин арбитхаһан ажалаараа арьяатан дайсанай үхэлые түргэдхэе!

Партийна ажабайдал

БАЛАР МОЛХИ ТОГТООЛ

ХЭЖЭНГЫН МТС-эй ДЭРГЭДЭХИ ПАРТОРГАНИЗАЦИИН СУГЛААНҺАА

жэнгын МТС-эй дэргэдэхи йна эхин организациин суг- ноябриин тэн багаар болоюм.

шина заһабарилгын ябаса ту- МТС-эй механик нүхэр Цыже- й элидхэл болоһо, суглаанда дагшад тус асуудал тушаа а дутуу дундыень элирүү- шүүмжэлэл дэлгэрүүлбэд.

э хэлэгшэд тон зүбтэй ба нгөө ажал хүдэлмэринүүдтэ шэнэ ямар илалтануудые бэтэ һайнаар харуулжа ша- тухайда нилээдгүй олон үгэ- ые һүбэ татан хэлэбэд.

тоэр, ораторска үгэнүүдэй эр ямар онсо хурса тогтоол ан байгаа хаб гэжэ асууха гарана.

асуудалда харюусабал байгп: «1. Өөһэдынгөө нояб- түсэбэй ёһоор 20 тракто- ноябрь соогоо заһабарилжа ахабди»—гэжэ тогтоолдоо бэ- н байба. Энэ удаа ямар та хэхэбди гэһэн удхатай эб? Энэ болбол ёһо заажа, һа эреэлжэ байһан ябадал- ондоо юумэ үгы. «2. Машина тор заһабарилгын хүдэлмэриин хы байдалые шэнэдхэн таби- —гэбэ. Яагаад шэнэдхэн та- эб, тодорхой юу хэхэ ёһотойб? эн тухай тэрэ тогтоолһоо хын аргагүй. Сэхэ заажа, э хүдэлмэриие тиигэжэ, тэ- хуби гү, али тиимэ хэмжээ- хэхэ гэхэ мэтээр тогтоол ха ёһотой байгаа. «3. МТМ Доржиев болбол мүн нүхэр ёонгдо даалгахань хадаа, хуушан детальнуудые шэнэ детальнууд болгохо»(?!)—гэжэ саашань бэшэнэ. Энэ юу хэлээ гээшэб? Энээн тухайда юушье хэлэхэ аргагүй байна. «4. Нүхэр Намдалов Доржиев хоёрто даалгаха, 10 хоног бүхэндэ шалгалта хэхэ»—гэһэн байна. Энэнь зүб, шалгалта хэхэ ёһотой. Зүгөөр юу шалгаха юм? Яажа ба яахын тулада шалгаха юм?—мэдэгдэнэгүй.

Партийн суглаанууд дээрэ табигдаһан асуудалнууд дайшалхы ёһоор, тон принципиальнаар онсо тодоор шиидхэгдэхэ ба тон сэхэ табигдаха ёһотой. Илангаяа мүнөө үедэ, ямаршье хадаа, тиимэһээ тиитэрээ тракторай заһабари тухай—иимэ шухала политическэ асуудал онсо тодорхой шиидхэбэриие эрижэ байна. Еһо заажа, саарһа эреэлжэ байлга тэсэшэгүй.

Ноябрьда 20 трактор заһаха уялгата түсэбтэй байһан аад, тэрээнээ болзор һоонь урид, һайн шанартайгаар заһаха тухай, али нэмэлтэ трактор заһаха, мүнгэн зөөри арбилха тухай хэлсэхэ ба тиимэ большевистскэ шиидхэбэри гаргахын оронда, харин 20 трактор заһаха байһанаа дахин батадхажа саарһан тогтоол абхаһай хэрэг юу байгааб? Шэнэ шэнэ үүсхэл гаргаха, фронтдоо туһалха, нормоёо үлүүлэн дүүргэхэ гэхэ мэтын патриотическэ хэрэгүүднай хайшан гээд бүтэхэ юм, хэрбээ иигэжэ хүдэлмэрилхэ болоо һамнай?

Ш. Шаралзын.

Эрхимүүдые һажааха—муунуудые хэһээхэ

ОСОАВИАХИМАЙ ДООДО ШАТЫН ЭМХИНҮҮДЫЕ БҮХЭЖҮҮЛЭЕ

Осоавиахим болбол ороной ронын хүсэ шадалые бүхэ- үлхэ хэрэгтэ парти ба пра- тельствада туһалхаар уряалаг- ан СССР-эй ажалшадай һайн анай олониитын-оборонно бүл- мүн. Осоавиахимай эмхинүү- үүргэ мүнөө үедэ илангаяа ехэ атай ба харюусалгатай болоо. талаһаань хараха болоо һа- най республика соо һайн хү- мэрилжэ байһан эмхинүүд яһа- бии байна.

Осоавиахимай Улан-Удын Цен- льна районой советэй инструк- байһан нүхэр Топоркова гэг- бусад инструкторнуудтай та дайнай үеын турша соо 99 хүниие агаарай ба хими- кэ добтолгоһоо хамгаалгада дхэһэн ба мүнөө 13943 хү- ие бэлэдхэжэ байна. Ул рай- вет Осоавиахимай хэдэн ар- д доодо шатын инструкторнуу- е бэлэдхэжэ гаргаба. Нүхэр поркова оборонын фонд ба аан Армидаа дулаан хубсаһанай зерв байгуулгада ехэ эдибхи- йгээр хабаадаа. Энэ райсоветэй структорнууд Пицкалев, Курков ба В. Стеценко гэгшэд муу шээр хүдэлмэрилнэд.

Мүнөө нүхэр Топоркова Осоаахимай райсоветэй түрүүлэгын тушаалда дэбжүүлэгдээд, хүмэрилжэ байна.

Осоавиахимай Баргажанай айгай совет (түрүүлэгшэнь нүхэр идаков) болбол дайнай үеһөө йшо ПВХО-гэй 1305 значогтоие бэлэдхэһэн ба мүнөө 6.688 ниие бэлэдхэжэ байна. Һүүлэй соо 11 шэнэ эхин ячейкые хидхэбэ. Аяар Холын Гааргын, ргэнэй сомоной колхозуудта ыгөө хамгаалха группануудые. лай аюулһаа хамгаалха дружинуудые эмхидхэжэ, зэрлиг фастнуудые үй бута сохихо ябала арад зониие бэлэдхэнэ.

Осоавиахимай Заиграйн аймай совет (түрүүлэгшэнь Пикув) дайнай үе соо нилээд олон зониие агаарай добтолгоһоо мгаалгада бэлэдхэһэн ба мүнөө һа олон хүниие бэлэдхэжэ бай. Оборонын фонд байгуулгада Улаан Армидаа дулаан хубса- суглуулгада Осоавиахимай дибхитэн олоор хабаадалсаба. н энэ мэтээр Осоавиахимай дын, Яруунын аймагуудай соетүүд хүдэлмэрилнэ. Яруунын мағай эмхидэ энэ үе соо 625 энэ членүүд ороо.

Эдэ аймагуудай Осоавиахимай хинүүдэй хүдэлмэриин һайн бажа һайһан баримта хадаа тэдэнэртэ партийна организациин зүгһөө үдэр бүриин туһаламжа, бодото хүтэлбэри үгэдэг байһаниие гэршэлэн харуулна.

Энээнтэй хамта, Осоавиахимай аймсоветэй хүдэлмэриие ВКП(б)-гэй зарим айкомууд муугаар хүтэлбэрилнэ. Жэшээлхэдэ, Осоавиахимай Сэлэнгын аймагай советэй түрүүлэгшэ Скворцовой хүдэлмэрээ унагааһан байхадань, ВКП(б)-гэй айком һая болтор хэмжээ абаагүй байгаа. ВКП(б)-гэй Мухар-Шэбэрэй айком хадаа оборонно хүдэлмэриие хоёрдохи шатын хүдэлмэри мэтээр харадаг. Энэ аймаг дотор оборонно хүдэлмэри юрэнхы дээрээ ехэ муу ябана. Энэ мэтын баримтанууд бусадшье аймагуудта бии.

Партийна ба комсомольско организацинууд болбол олониитын оборонно хүдэлмэриие үдэр бүриингөө хүтэлбэри доро абажа, тэрээниие дайнай үеын зорилгодо зохилдуулан табиха ба Осоавиахимай аймсоветэй хүтэлбэрилэгшэдһөө бодото большевистскэ хүдэлмэриие эрихэ ёһотой.

Д. Колмаков.

* * *

ЭРХИМҮҮДЭЙ ДҮЙ ДҮРШЭЛЫЕ ОЛОНОЙ ХЭРЭГ БОЛГОХО

* * *

Алха дүшын абяан таһарнагүй

Хүбэнэг саһаар хүрин буурал болоһон хүбшэ хаданууд Хөөрхэ бютагые тойрон томоотой янзаар һуунад. Торгон ногоон тужа нарһанай хойнор талаар жэрышэһэн гэрнүүд боро һаарал утаагаар бушхан байхань харагдава.

Энэ болбол Хэжэнгын аймагай Дээдэ Хэжэнгын сомовой „Манай Ажал“ гэжэ артелиин центр болоно.

«Манай ажал» артелиин членүүдэй дунда гайхамшаг эдибхитэйгээр ажал хүдэлмэри дээрэ үльгэр жэшээ үзүүлжэ ябаһан хүнүүд олон байна. Тэндэ түмэршэ дархан Жамбал Дармаев гэдэг мүнөө 50 тойрон наһатай үбгэн хүн байха юм. Тэрээндэ үдэр һүни гэжэ илгаатай бэшэ. Һархигар муухан ба хүйтэн кузницын үүдэ үрхэ хоёроорынь ошо шадан үргэлжэ орьёлжо байдаг.

Баһа тиигээд хүндэ хүнһөөр балтын няд-тад буужа, алха дүшын ээлжээ эхигүй ханхинаха абяан таһарнагүй.

—Үнөөрөөшье алха дүшын абяан таһархашье аргагүй, манай Жамбал нүхэр зарим үедэ амарха хооллохоёошье мартажархёод, бүтээхэ гэһэн ажалаа саг болзор соовь дүүргэжэ байхаһаа гадна, үргэлжэ үлүүлэн дүүргэдэг юм,— гэжэ энэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Санжиев хэлэнэ.

Энэ болбол тон хүндэтэ хэрэг мүн. Нүхэр Жамбал Дармаев өөрынгөө барижа байһан вилээдгүй томохон балтые амаруулһан юумэ шэнги газарта табижархёод, тамхяа татаха зуураа иигэжэ хөөрэнэ:

— Би һүрхэй уран нарин дархан бэшэ би, хүдэр гар хүндэ балтаар мэдүүлжэ, оролдосын хүшөөр хэхэ бүтээхэ гэһэн юумынгээ урда ородог хүн би. Хабарай тарилгын зэр зэмсэгүүдые байгша оной декабриин 10-ай үдэр хүртэр сүм дүүргэхэб гэжэ һайн үгөө үгэһэн хүн гээшэб. Би өөрынгөө үгэдэ эрхэ бэшэ эзэн болооб—гээд, үгөө дүүргэжэ балтаа саб шүүрэн абана.

Нүхэр Жамбалай дархалжа байһан кузницын үүдэндэ елбыштэр дабтажа, тон хангалтатайгаар заһабарилһан хэдэ хэдэн ногоон плугууд ерэхэ хабарай тарилгые хүлеэжэ зэргэ жагсан жэрылдэжэ, һоогоотой байнад.

Гансахан энэ бэшэ, нүхэр Жамбал Дармаевай урагшатайгаар ажаллаһан һайн үльгэртэ хүдэлмэриие колхозой хамтын суглаан дээрэ һайхашаан хэлэгшэд үсөөн бэшэ үзэгдэһэн байна.

Хоца Намсараев.

Судозаһабарилгые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу-ехэ дайнай һүртэ үдэрнүүдтэ Сэлэнгын пароходствын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллектив нүхэр Сталинай уряалаар габшагайшалан хүдэлмэрилжэ, судозаһабарилгын түсэбые саг болзорһоонь 40 хоногоор уридшалан дүүргэхэ, тиигээд заһабарилгада хараалагдаһан мүнгэн зөөриһөө 50 мянган түхэриг арбилха гэһэн уялга абаһан байна.

Пароходой механизмын орёо частьнуудые өөһэдынгөө хүсөөр үйлэдбэрилэн бүтээхэ хүдэлөөн заһабаришадай командануудай хоорондо үргэнөөр дэлгэржэ эхилээ. Жэшээлхэдэ, «Пограничник» пароходой команда һүүлэй үедэ колесно валигүүдые токарна станокто оруулангүйгөөр өөһэдынгөө хүсөөр болбосоруулха хүдэлмэри ябуулжа байна. Энэ хэрэгые түйлаад байхадаа токарна станогой хүдэлмэриин 116 часые арбилха гү, али гүрэнэй 800 гаран түхэриг мүнгэ алмажа шадаха байна. Энээниие түйлахын түлөө мүнөө тус командынхид үдэр һүнигүй тэмсэнэд.

Ажал хүдэлмэри дээрэ тусгаар шалгарһан тус командын эрхим стахановецууд механигай туһалагша нүхэр Китаев, кочегар нүхэр Федящев гэгшэд судозаһабарилгын эхилһэн сагһаа хойшо 2—2 хүнэй оронда хүдэлмэрилһэн байха юм.

Мүн тэрэшэлэн «Сергей Лазо» гэжэ пароходой гурбан хүнһөө бүридэһэн команда пароходойнгоо заһабариие 35 процент гүйсэдхөөд байна. Пароходой механик Шубин, механигай туһалагша Шульгин, кочегар Киселев гэгшэд ажалайнгаа эмхидхэлые зүбөөр табижа, эб эмхитэйгээр хүдэлмэрилхэ зуураа, пароходойнгоо механизмын орёо частьнуудые өөһэдөө болбосоруулжа, заводойнгоо түхеэрэл тэдэ 100 тухай часай алмалга хэжэ, гүрэнэй хэдэн мянган түхэриг арбилаа.

Ажалай бүтээсые үдэр бүри 150-һаа 300 процент хүртэр гүйсэдхэдэг механигай туһалагша нүхэр Шульгин гэгшэ пароходойнгоо залуурай заһабариие хүдэлмэриин 50 час соо заһаха ёһотой байһан аад, 18 час соо эрхим шанартайгаар заһажархиһан байна.

Тиихэтэй хамта лазогойхид нүхэр Сталинайнгаа уряалые харюулан нэгэ һара соо 62 килограмм үнгэтэ металл тушааһан байна.

А. Назимова.

Машина зэбсэгүүдээ дары бэлэн болгохо

Манай республикын түрүү МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдэлмэришэд өөһэдынгөө урда таоигдаһан үлэмжэ харюусалгатай зорилгонуудые зүбөөр ойлгожо, ерэхэ хабарай тарилгада эрхим һайнаар бэлэдхэхын түлөө тэмсэлдэ эмхитэйгээр жагсаба.

Сэлэнгын МТС эйхид трактор ба бусад машинануудые заһабарилга эртээнһээ эмхидхэн, IV кварталайнгаа программые һара урид дүүргэхэ зуураа, бүхы жэлэйнгээ даабариие декабрь дотор сүм дүүргэхээр хараалаихай. Мүнөө заһабарилгынгаа хүдэлмэриие 65 процент гүйсэдхөө.

Сэлэндүүмын, Хүрбын ба бусад хэдэн МТС-үүд тарилгада хэрэглэгдэхэ тракторнуудайнгаа олонхиие заһабарилжа дүүргээд, улам бүри эршэдэһэн темптэйгээр ажаллажа байнад.

Вождиингоо уряалаар

Прибайкальска аймагай эрэгтэй ба эмэгтэй колхозникууд Улаан Армиин эдеэ хоолой бата бэхи базада үхэр, мал ба хүдөөажахын элдэб продуктнуудые оруулгаяа бүри ехээр эршэдхэбэ.

Батуринска сельсоветэй Буденныйн нэрэмжэтэ артелиин членүүд һүүлэй 4—5 үдэр соо 4 центнер талха, 35 толгой үхэр, хони, гахай, 14 поросенок, 800 литр һү гэхэ мэтые эдеэ хоолой базада тушаагаа.

Колхозникууд Илья Дубовик, Ирина Куликова, Дарья Куликова гэгшэд тус тустаа 10 гаран литр һү тушааһан ба нэгэ нэгэ поросенок тэжээжэ байна.

Г. Бажанов.

УЛААН ТУГТА ЛЕСПРОМХОЗ

Бурят-Монголой ой модоной ажаүйлэдбэриин хүдэлмэришэд, мастернууд ба командирнууд агуу ехэ вождь Сталинайнгаа уряалые ажалай фронт дээрэхи амжалтануудаар харюулхые хүсэжэ, хэзээ хэзээнэйхиһээ үлэмжэ, хэдэн дабхар эршэтэйгээр хүдэлмэрилэн, шэнэ шэнэ түйлалтануудые бэелүүлжэ байнад.

Жэшээ болгон абабал: Хориин леспромхоз (директорынь нүхэр Шепелев) энэ жэлэйнгээ түсэбые байгша декабриин 5-да 99,6 процент гүйсэдхөө. Мүн ноябриингаа даабариие: отололгоор—141 проц. ба зөөлгөөр—134 проц. дүүргэбэ.

Хүдэлмэришэд, бригаданууд ба участогуудай хоорондо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, тэрэнэй гүйсэдхэлнүүдые үдэр бүри алгадгүй шалгадаг ба түрүүшүүлэй жэшээе олоной шадабари болгодог байна. Тиин, үйлэдбэриинь бүтээсэ үргэлжэ дээрээ 101 процентда хүрэһэн ба 140 кадрова хүдэлмэришэдэй 87 хүниинь гэхэ гү, али 62 процентнь стахановецууд болонхой. Илангаяа нүхэд Иван Яковлев, Д. Перфимов, Петр Красиков, Рубцов, Федоров ба бусад имагта ехэ оролдосо гаргажа, үдэр бүриингөө нормонуудые 200 гаран процент, эрхим шанартайгаар дүүргэдэг байха юм.

Модо бэлэдхэлэй III квартал дотор жэнээтэ һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнгээ түлөө тус леспромхоз хадаа „Бурмонголлесэй“ ба союзай Обкомой дамжуулгын Улаан Тугые абаһан аад, мүнөөшье хүдэр гараар бахим барижа байна.

Энэ леспромхозой удаахи һуурии Ээрын мехлеспункт эзэлнэ. Декабриин 1 эй мэдээгээр жэлэйнгээ программые: отололгоор—99,5 проц., зөөлгөөр—114 процент гүйсэдхэбэ.

Эдэ түрүүшүүлһээ жэшээ абажа, республикын ой модоной ажаүйлэдбэриин хүдэлмэришэд бүгэдөөрэн улам ехэ илалтануудые түйлахын түлөө оролдолго, үүсхэл гаргаха ёһотой.

Р. Байкалов.
С. Гомбоев.

ЭДИБХИТЭЙ ЭХЭНЭРНҮҮД

Үнгэрһэн зунай үбһэ тариянай хүдэлмэридэ һайн амжалтануудые түйлажа гараһан эгээ мүнөө 50 наһатай Балжид Цыденова гэдэгые хараад үзэбэл, тэрээнэй гүнзэгы мэдэрэл ба эдибхи жүдхэмжэнь онсо элирхэй байха юм.

Жэшээлхэдэ, үбһэ сабшалганда ба таряа хадалганда машинист ябажа, үдэр бүхэндэ алдуугүй даабаряа 125 процентһээ доошо бэшэ дүүргэжэ ябаһан байна. Нүхэр Цыденовагай хэһэн ажал гон шанартай ба нягта һайнаар бүтээдэг байһаниинь нүхэдэйгөө дунда илангаяа һайхашаалтайгаар хүлеэгдэдэг.

Мүн тэндэ Намсараева Цыпилма гэдэг колхозойнгоо ажал хүдэлмэри дээрэ жэл бүхэндэ бага бэшэ амжалтануудые түйлажа, нүхэдэйнгөө дунда нилээдгүй һайн үльгэр жэшээ харуулха зуураа хэдэ дахин шагнагдаһан байха юм. Нүхэр Намсараева мүнөө модоной шэрэлгэдэ ажаллажа, үдэр бүхэндэ даабаряа 160 процент хүртэр алдуугүй дүүргэнэ.

Х. Намдуев.

Хэжэнгэ. Комсомол колхоз.

Нэмэлтэ түлэбэринүүдые абажа байна

Тарбагатайн аймагай „Серп ба Молот“ колхозой малажалай фермэнүүд ба гуртнуудаар хүдэлмэрилдэг колхозникууд социалистическэ мүрысөөндэ үргэнөөр оролсоһонойнгоо ашаар, малажалай хүгжэлтын гүрэнэй түсэбые нилээдгүй ехээр үлүүлэн дүүргэбэ.

Хониной товарна фермые даагша нүхэр Оленников ба хонишон нүхэр Козлов гэгшэд түсэбһөө үлүүлэн 102 толгой хони түлжүүлбэ. Мүн энэ колхозой тахяа үскэжэрилхэ фермые даагша нүхэр Ерофеева түсэбһөө гадуур 80 дальбараа дэгжээгээ.

Мүнөө эдэнэр ССР Союзай Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолой ёһоор нэмэлтэ түлэбэринүүдые абажа байна.

Мүн «Красная Заря» артелиин олонхи һаалишад һү һаалгынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээ. Һаалишад нүхэд Тимофеева ба Будковская гэгшэд тус тустаа үнеэн бүхэнһөө 1200—1300 литр һү һааһан байна.

Зүгөөр, зарим колхозуудай ба фермэнүүдэй хүдэлмэришэд малай ашаг үгэлгые дээшэлүүлхын түлөө бодото хэмжээнүүдые абаагүй байха юм. Жэшээлхэдэ, Кагановичын нэрэмжэтэ, «Красный партизан», «Политотдел» колхозуудай зарим һаалишад нэгэ үнеэнһөө арайхан 420—188—131 литр һү һааһан байна.

Мүнөө шуһаша фашизмда эсэргүү советскэ арадай дайнай һүртэ үдэрнүүдтэ малай бүхы ашаг олзые бараниинь хэрэглэхэ шухала.

(„Победа“ газетэһээ).

Лотерейн билет захилгаар оборонынгоо хүсые бүхэжүүлнэбди

★

ҺАРЫНГАА САЛИНГАЙ 20 ПРОЦЕНТҺЭЭ ДООШО БЭШЭ

Эд зүйл ба мүнгэнэй шүүбэриин лотерейе үнгэргэлгэдэ зорюулагдаһан митингнүүд Иволгын аймагай бүхы колхозууд ба эмхи зургаануудаар эршэмтэйгээр ябуулагдажа байна.

Митингнүүдэй болоһон түрүүшын нэгэ үлэр соо аймагай центрын хүдэлмэришэд ба албахаагшад хамта 4 мянган түхэригэй лотерейн билет захиба. Аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй коллектив нэгэ үлэрэй туршада 1684 түхэригэй лотерейн билет бэшүүлээ. Уполкомзагай хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Савинов 200 түхэригтэ захиба.

Иволгын МТС-эй коллективэй хүдэлмэришэд ба албахаагшад энэ хэрэгтэ илангаяа эдибхитэйгээр хабаадалсаһан байна. МТС-эй түмэршэ дархашуул нүхэд Ефремов ба Рапышев гэгшэд һарынгаа салингай 50 процентдэ лотерейн билет захиба. Комбайнер нүхэр Пидывин салингайнгаа 30 процентдэ бэшүүлвэ. Тус МТС-эй коллективтэ һарынгаа салингай 20 процентһээ доошо мүнгөөр захиһан хүн үгы.

Т. Бутуханова

ҺАРЫНГАА САЛИНДА ЗАХИНАД

ЯРУУНА. (Телефоноор абтаба). Эд зүйл ба мүнгэнэй шүүбэриин лотерей үнгэргэлгэдэ зорюулагдаһан митинг суглаанууд Яруунын аймагай центрдэхи коллективүүд дээр үнгэргэгдэбэ. Аймагай центрдэхи ажалшад ба советскэ интеллигенци болбол зэрлиг дайсан болохо немецкэ фашизмые илаха ябадалые улам хурдадхахын түлөө гаргаһан советскэ правительствын хэмжээябуулгые халуунаар угтажа советскэ патриотизмые харуулба. Зарим ажалшад лотерейн биледүүдые һарынгаа салинда захина.

Райздрав, больница ба 6-дахи номерой аптекын коллективүүдэй хамтарһан суглаан ехэ эдибхитэйгээр үнгэрбэ. Эдэнэр дунда жэшээгээр һарынгаа салингай 31 процент шахууда лотерейн биледүүдые захиһан байна. Райздрагай эрхилэгшэ нүхэр Минеев гэгшэ һарынгаа салингай 33 процентдэ, врачууд нүхэд Сермус ба Губина гэгшэд 150—150 түхэригтэ, уборщица нүхэр Маландина гэгшэ һарынгаа салингай 40 процентдэ захиба. Эдэнэр болбол лотерейн билет захиһан мүнгөө һаяар түлэхэбди гэжэ уялга абаа.

Райпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд 3810 түхэригтэй лотерейн биледүүдые захяад, энээнһээн гар дээрэ 1290 түхэригыень үгэбэд. Энэ коллективэй уборщица нүхэр Шагдарова һарынгаа салинда захиба.

Яруунын һургуулиин багшанарай коллектив 2480 түхэригтэ захиба, энэнь һарын салингай 20 процентһээ доошо бэшэ болохо байна.

«Путь коммунизма» гэжэ ажаүйлэдбэриин артелиинхид хамта 820 түхэригтэ захиба. Артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Малеев—150 түхэригтэ, бухгалтер Бадмаев—130 түхэригтэ, сабхишад Ларионов, Головинский ба фотограф Романов гэгшэд 100—100 түхэригтэ захиһан байна.

Яруунын мяханай совхозой хүдэлмэрилэгшэд 6350 түхэригэй лотерейн биледүүдые захиба.

Эд зүйл ба мүнгэнэй шүүбэриин лотерейн биледүүдые захиха ябадал аймаг дотор үргэлжэлһөөр байна.

А. Шулунов.

Нэгэ үдэр соо 61 колхозник хабаадалсаба

Тарбагатайн аймагай Ехэ-Куналиин сельсоветэй «Пламя» гэжэ артелиин 61 член нэгэ үдэрэй турша соо 3310 түхэригэй лотерейн билет захиба. Эдэнэрэй олонхидынь 50—50 түхэриг сэбэр мүнгөөр оруулаа.

Мүн энэ колхозой гэрэй эзэн эхэнэрнүүд ба хүдэлмэри хэдэггүй үбгэд, хүгшэд лотерейн билет захилгада угаа ехэ эдибхитэйгээр хабаадалсажа байна.

К. Антонов.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА ХАҺА СООНЬ БЭЛЭДХЭХЭ

Эрлиг бэрэд гитлеровецүүдтэ эсэргүүсэн, эсэгэ нангин ороноо хамгаалгын энэ агуу ехэ дайн хадаа эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг ехээр фронтдоо үгэхыень ба ажаүйлэдбэреэ түүхэй эдлэлээр хангахыень социалистическэ хүдөө ажахыһаа шухалашалан эринэ. Тус зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада тарияалангайнгаа ургасые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэһээ гадна, тарилгынгаа талмайе нилээд үргэдхэхэ зайлашагүй байна.

Ерэхэ хабарай тарилга урда урдынхиһаа ондоо оршон байдалда үнгэргэгдэхэ ба угаа ехэ үүргэ дүүргэхэнь элитэ. Ушарынь, тарилгын кампани хадаа хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдэй эхиниинь ба үндэр баян ургаса ябалгын үндэһэниинь болоно. Тиимэһээ, тарилгада бэлэдхэлые эртээнһээ ба эрхим шанартайгаар ябуулха: машина зэбсэгүүдээ хаһа саг соонь заһабарилжа дүүргэхэ, агротехническэ бүхы хэмжээябуулганууды түсэбшэлэн бэелүүлхэ, хүрэнгын таряае хүсэд хааха ба сэбэрлэхэ шухала. Хабарта бэлэдхэлэй ба тарилгын хүдэлмэриин хэрзэргэ эмхитэйгээр үнгэргэгдэһэнһөө хүдөөажахын жэлэй амжалта дулдыдаха гээшэ.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ тараһан алдуунуудые дахин дабтажа ябашье болохогүй. Зарим хүнүүд саг эртэ, тарилгын эхилхэ хүртэр шухала бүхые хэжэ үрдихэбди тээд һанаа амар һууһаар түлэг сагай орожо ерэхэдэ бэлэн болоодүй, алга байдаг ушарнууд олон үзэгдэдэг һэн. Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагай газарай таһагые даагша Будаев гэгшэ тарилгын хэмжээе үргэдхэхэ түсэбые колхозуудтаа хүргэжэ үгөөгүй байһан юм. Энэнь тарилгын шанарые муудхажа, таряалангай ургасада хохидол ушаруулһан байгаа.

1942 оной хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ехэ дутуу зүйл гэхэдэ, агротехническэ хэмжээябуулгые хэрэгсээдэггүй ябадал болоно. Ургасые дээшэлүүлхэ шухала зүйлнүүдэй нэгэн—наг шэбхэ тараалгын түсэб 1941 оной декабриин 1-дэ республика дотор миил 5,2 процент гүйсэдхэгдэһэн, тэрэшэлэн шубуунай аргал суглуулга 1,9 процент, үнэһэ суглуулга 2,3 процент дүүргэгдэһэн байха юм. Малажалтай аймагууд: Яруунэ—наг шэбхэ тарааха түсэбөө 2,9 процент, Сэлэнгэ—2,1 процент, Зэдэ—0,1 процент дүүргээд байна.

Манай республика хадаа шиит нойтоор дутамагдадагынь мэдээжэ, тиимэһээ саһа тогтоолго угаа ехэ удхашанартай. Гэбэшье, тус хэмжээябуулгын түсэб оройноо 9,1 процентһээ дээшэ гараагүй.

Тэрээнһээ гадна, хэдэ хэдэн аймагуудта таряа сохилго мүнөө хүртэр дүүрээдүй, унжагайруулагдаһаар. Һаяын мэдээгээр Мухар-Шэбэрэй аймаг 94,5 процент, Прибайкальска аймаг—80,2 процент, Тарбагатай—86,6 процент, Кабанск—74,9 процент дүүргэбэ. Мүн Бичурын, Яруунын, Кяхтын, Түнхэнэй аймагуудшье түгэсхөөдүй. Иимэ нобшоролго хадаа хүрэнгын таряанай фонд хаалгада, ургаса хубаалгада, эмхидхэлэй ажахын талаарынь колхозуудые бэхижүүлхэ хэрэгтэ һаад ушаруулна.

Таряа сохилгоёо дүүргэһэн районуудшье үрһэ хаалгаяа үшөө түгэсхөөдүй байһаар. Закаменай аймаг түсэбөө 28,3 проц., Сэлэнгын—32,6 проц., Хориин—16,9 проц. гүйсэдхөө. Зүгөөр, Мухар-Шэбэрэй аймаг таряа сохилгоёо дүүргээдүй болобошье, үрһэ хаалгань 85,1 процент болоод байна. Гэхэ зуура, үрһэндэ хаагдаһан 71570 центнер таряанһаа 20864 центнерынь гү, али 29,1 процентнь триерээр сэбэрлэгдээ. Энэ мэтэ байдал бусадшье районуудта үзэгдэнэ. Хориин аймаг дотор 4186 центнер үрһэн хаагдаһан аад, миил 686 центнерынь арилгагдаба. Иволгын аймагта 18177 центнерэйнь арайхан 3707 центнер триердэгдэһэн байна. Тиихэ мүртөө энэнь хүсэд сэнтэй үрһэн бэшэ, харин үшөө болбосоруулагдаагүй түүхэй материал байха юм. Еһотой үргэн болгохын тулада хэдэн олон хэмжээнүүд бэелүүлэгдэхэ ушартай. Дээрэ дурсагдаһан баримтануудһаа харахада, үрһэ хаалга ба сэбэрлэлгын хоорондо ехэ забһар тохёолдонхой ба үрһэ сэбэрлэлгын хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэгдээгүй болоно. Олон тоото колхозуудта үрһэ сэбэрлэхэ тусхай звенонууд бии болобошье, нэгэ халһан соо, имагта үдэртөө хүдэлмэрилдэг болюлтой.

Колхозуудтахи хүдөөажахын машинанууд: плуг, сеялкэ, борной ба культиватор гэхэ мэтэ зэбсэгүүдые заһабарилга зүгһөө бүтэхэдэ найдагдашоод, тон муугаар ябуулагдажа байна.

Байгша декабриин 7-ой мэдээнэй ёһоор, Кабанскын аймаг дотор 24 плуг, 11 сеялкэ ба 54 борной заһабарилагдаад байгаа. Мүн Хэжэнгын аймаг соо оройдоо 59 плуг, 5 сеялкэ заһабарилагдаа. Морёор хүдэлгэгдэдэг машинанууд эндэ үгы гэжэ хэлэхын аргагүй. Харин, хэжэнгынхид хэнһээшье үлүүсэ унжагайргаа гэжэ сэхэ тэмдэглэхээр болоно МТС-үүдтэ хабаатай 166 плуг, 147 сеялкэ, 99 культиватор, 15 борной заһабариһаа гараад байна. Зүгөөр, Баргажанай, Бичурын, Куйтунска, Чесаныы, Тарбагатайн, Үшөөтын МТС-үүд тарилгада хэрэглэгдэхэ зэр зэбсэгүүдые заһабарилгада эхилжэ үшөө ороодүй байһаар.

Тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэридэхи эдэ бүхы дутуу дундануудые ойрын үдэрнүүдтэ усадхаха ба гүрэнэй шухала удхатай тус хэмжээябуулгые нобшоруулагшад, хойшо татагшадта хэмжээ абаха саг тулаа.

Хэрбээ нютагуудтахи партийна, советскэ организацинууд ба илангаяа газартаряалангай органуудай зүгһөө энэ хэрэгые большевистскээр хүтэлбэрилэн, дары сагаа эрид хубилалта гартаагүй һаань, тарилгада бэлэдхэл таһалдахын аюулда орохонь элитэ.

Ажалша олониитын политическэ ба үйлэдбэриин түйлэй ехэ эдибхи-үүсхэлые толгойлон, тэдэнэй хүсые зүбөөр эмхидхэжэ, хабарай тарилгын кампанида бэлэдхэлые хаһа соонь эрхим шанартайгаар дүүргэхэ, 1942 ондо хэзээ хэзээнэйхиһээ элбэг дэлбэг ургаса хуряан абахын түлөө тэмсэе.

Эхэ ороноо, фронтдоо бүри ехэ талха, мяха ба бусад зүйлнүүдые үгэе!

В. Хепхеев.

США АНГЛИ ХОЕРТОЙ ЯПОНИИН ХЭЖЭ БАЙГАА ДАЙНАЙ ЯБУУЛГАНУУД

Радиогоор хэлэһэн Рузвельтын үгэ

НЬЮ-ИОРК, декабриин 10. (ТАСС). Үсэгэлдэр үдэшэ США-гай президент Рузвельт гэгшэ американска арадта хандаһан үгэ радиогоор хэлэһэн байна.

Тиихэдээ, «бүхы хүн түрэлтэнине сэхэ дуулһахын тулада хүсэтэй ба арга мэхээр түгэлдэр алууршад һүрэгөөрөө нэгэдээд мүнөө хада Америкын Холбоото Штадуудта үһөөрхэн добтолжо оробо. Японтон болбол Япони США хоёрой хоорондо түрүүн байһан эб найрамдалые мэхэтэ муухайгаар эбдэжэ, нилээд олон американска солдат ба офицерэй ами наһа таһалһан, американска самолёдуудые бута хяа татаһан байна» гэжэ Рузвельт хэлэбэ.

«Холбоото Штадуудай Конгресс ба арад хадаа тэрэ добтолгодонь эрид харюу үгэхэ гэжэ шиидхэбэ. Бидэнэр болбол мүнөө үедэ эрхэ сүлөөтэй арадуудтай хамта эрхэ сүлөөтэйгөөр, добтолгоһоо айнгүйгөөр ажана амгалан ажаһууха эрхын түлөө дайлалдажа байна гээшэбди».—гэжэ Рузвельт хэлэһэн байна.

Япони США хоёрой хоорондо 88 жэл соо эб найрамдалтай харилсаан байһан аад, мүнөө Япони болбол мэхэтэ муухайгаар добтолжо, тэрэ үни удаан үргэлжэлһэн эб найрамдалые эбдээд байһан тухай ба Номгон океан дээрэ эб найрамдалтай байхын тулада США-гай хэдышье ехээр хүсэлэн оролдо оролдотор Японийн добтолжо эхилһэн тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ. Тиихэдээ «мэдэрэл түгэлдэр ба үнэн сэхэ нэгэхэншье хүн болбол Япони гүрэнэй сэрэгэй диктаторнуудай гаргаһан мэхэтэ муухай ябуулгануудые мүнөөшье ба мянганшье жэлэй үнгэрөөд байхада тон һонорооор һанажа айхабтар ехээр дураа гутаһан лэ хэбээрээ дурдаха» гэжэ Рузвельт тэмдэглэбэ.

Һүүлэй арбан жэлэй турша соо Япони хадаа Гитлер ба Муссолиниин Европа ба Африкада ябуулжа байһандал тон адли ябуулгануудые Азида хэдэг байгаа. Мүнөө иимэ адли ябуулгануудые хэхэһээ гадна, Япони болбол Гитлер ба Муссолинитай холбоо барисаа баталаад, бүхы дэлхэйе агуу ехэ байлдаанай газар болгоод байна гэжэ хэлэбэ:

«Һүүлэй арбан жэл соо болоһон добтолгонуудые хараад үзэхэдэ бэе бэедээ тон адли, нэгэ хэбээр хэблэгдэн гаража байһанда тон адли. жэшээлхэдэ, Манчжурида Японийн добтолго, Абиссинидэ Италиин добтолго, Австрине Германиин булимтаран эзэлһэн ябадал, Польша, Норвеги, Дани, Голланди, Люксембург гүрэнүүдтэ хүсөөрөө ороһон ябадал, Францида ба Грецидэ Италиин добтолго, Балканска оронуудта осиин державануудай добтолго, Россида Гитлерэй добтолго, эсэсэй һүүлдэ Малайя, Таи ба США-да Японийн добтолго—эдэ бүгэдөөрөө бэе бэедээ аб адли. Мүнөө үедэ энэ дайнда бидэнэршье хабаадалсабабди, энэ дайнда бидэнэр бүтэ дөөрөө, эрэшүүдшье, эхэнэршье, үхибүүдшье илгалгүй манай американска түүхэдэ үзэгдөөгүй агууехэ байлдаанда хабаадалсабабди» гэжэ Рузвельт хэлэһэн байна.

Филиппины, Гавайска аралнууд дээрэ түрүүшээр болоһон түйлай ехэ гэмтэл, мүн Гуам, Мидэй, Уэйк аралнуудта болоһон аюул тухайда хэлэхэ зуураа «сэхэрэн муудангүйгөөр, мэгдэл бахардал гаргангүйгөөр бэеэ шангаар барин тэсэжэ, эдэ ехэ бэрхэшээлнүүдые дабахые» американска арад зониие Рузвельт уряалба.

Механизированнэ, хуягта армиин һүр хүсэндэ тэсэнгүйгөөр жэл хахад урда тээ Франци гүрэн бутаран һалаһан байна. Америка болбол энэ жэл хахад соо өөрынгөө ашаг туһада нилээд ехэ бэлэдхэл түхеэрэл хэжэ шадаа. Мүнөөнэй дайнда хэрэглэгдэхэ буу зэбсэгүүдые бүтээхэ ажаүйлэдбэреэ бүхы хүсэн соонь хүдэлгэжэ ба бүри ехээр үргэдхэжэ эхилһэн байгаа. Мүн тэрэшэлэн осиин державануудай добтолгодо харюу үгэжэ лаб шадаха гүрэнүүдтэ нилээд ехэ бүү зэбсэг ба сэрэг дайнай хэрэгсэлнүүдые элигээхын тулада тэрэ жэл хахадые гүйсэдөөр хэрэглээбди гэжэ тэмдэглэхэ зуураа «Гитлер гү, али Японийн добтолгын урдаһаа эсэргүүсэн ороноо хамгаалһан гүрэн бүхэн манай ороние хамгаалалсажа байһан удхашанартай» гэжэ Рузвельт хэлэбэ.

Энэ хатуу хүндэ ба үни удаан үргэлжэлхэ дайнда илажа гарахын тулада хүдэлжэ байһан ажаүйлэдбэринүүдээ үргэдхэхэ ба шэнэ шэнэ предприятинуудые байгуулха зэргээр бүхы хүсэ шадалаа дайнай хэрэгтэ элсүүлхые хэлэһэн байна.

Хоёр ехэ океанай саана байһан дээрэһээ хүн түрэлтэнһөө илгаран таһараад, амяа хараад байжа огтошье шадахагүй байһанаа ба бүхэдэлхэйн алууршад хаанашье шуһаша һабараа абаашажа шадаха байһание һануулаад, «США болбол дайсанаа эсэслэн илажа үгы хэхэһээ гадна, иимэ арьяатан зэрлиг алууршадые ургуулха үндэһыень бүхэдэлхэйн хаанашье байг, тэндэһээнь һолбо татан абажа үгы хэхэ ёһотой» гэжэ Рузвельт хэлэбэ.

Энэ дайние Германи үүсхүүлээ гэжэ тэмдэглэхэ зуураа «Хэрбээ США-да добтолон орооүй һаатнай, дайнай эсэслэһэнэй һүүлээр хубаалдаха олзодо хуби хүртэлсэгүйш гэжэ Японие Германи занаһан байгаа. Хэрбээ США-да добтолон ороо һаа Номгон океанай оршон дээрэ наһа үе соотоо мүнхэ эзэниинь болохош гэжэ Германи болбол Японие найдуулһан байгаа» гэжэ Рузвельт тэмдэглэбэ.

Бүхы дэлхэй дээрэ жаргалта ба эрхэ сүлөөтэ байдалые һалбаруулан мандуулхын түлөө, бүхы хүн түрэлтэнэй түлөө бидэнэр тэмсэжэ орообди гэжэ үгээ эсэслэһэн байна.

Хэллэй мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН, декабриин 9. (ТАСС). Гүрэнэй секретарь Хэлл болбол хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ иигэжэ мэдүүлбэ: США-да Японийн добтолго хэһэниинь «огтошье баатай болоһон» ябадал бэшэ. Өөһэдынгөө һэдэлгэ тухай японтоной баталан хэлэһэниинь «харатай шал худал» зүйл гэжэ мүнөө үедэ тон тодо болоо.

Энээнтэй нэгэ доро Хэлл болбол Японидо үгэһэн американска нотые ба японско харюу нотые тунхаглаа. Американска ното соо удаахи дурадхал хэгдэһэн байна: Японтон бүхы өөһэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые Хитадһаа ба Индо-Хитадһаа гэдэргэнь татан абаха; США Япони хоёр Хитадта гансахан лэ Чунцинска правительствые тооохо тухай хэлсэн таараха; США Япони хоёр Хитадта бүрин эрхэ эдлэхэһээ арсаха; США Япони хоёр хуушалдаа хэхэ һаад түбэгүүдые баладхаха тухай хэлсэхэ, илангаяа тааруу принципые үндэһэ һуури болгожо худалдаанай договор баталха тухай хэлсээ хэхэ; секвестр тогтоохо хэмжээябуулгануудаа хоёр талаһаан болюулха, доллар ба иенные тогтоборитой бата болгохо; хэмнайшье ондоо гурбадахи гүрэнтэй договор баталхадаа Номгон океан дээрэхи эб найрамдалда харша ябадал гаргангүйгөөр хэлсэн таараха; США ба Япони болбол Англи, Хитад, Япони, Голланди, Советскэ Союз, Таи ба США-гай хабаадалшатайгаар бэе бэедээ добтололсохогүйн тухай пакт баталхаар уридшалан һэдэлгэ гаргаха; добтололсохогүйн тухай пунктда гараа табиһан бүхы оронууд французска Индо-Хитадай территориальна бүрин бүтэн байха ябадалые баталхаха ёһотой.

Манчжоу-Го болбол США-да ба Англида дай соносхобо

ЛОНДОН, декабриин 9. (ТАСС). Манчжоу-Го болбол Холбоото Штадуудта ба Англида дай соносхоо гэжэ Рейтер агентство дамжуулба.

Бирмэдэхи байдал

ЛОНДОН, декабриин 8. (ТАСС). Рейтер гэжэ агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Япони хадаа мүн тэрэшэлэн Бирмэдэ эсэргүү агрессивнэ ябуулга хэжэ болохо байна гэжэ Бирмэдэ хараалдаг байна. Бирмын премьер болбол «Бирма хүсэд бэлэн болоод байна. Дайсанай талаһаа ямаршье агресси хээ һаань тэрээндэ эсэргүүсэхээр бэлэн байһанаа манай орон харуулха» гэжэ мэдүүлбэ.

Холбоото Штадуудта Германи дай соносхобо

СТОКГОЛЬМ, декабриин 11. (ТАСС). Берлинһээ мэдээсэһэнэй ёһоор, германска гадаадын хэрэгүүдэй министр Риббентроп гэгшэ США-гай хэрэгүүдэй этигэмжэтэндэ мүнөөдэр ното барюулба; тэрээн дотороо нейтралитедые эбдэбэ тэжэ, «Германида эсэргүү сэрэгэй ябуулгануудые хэжэ, хоёр оронол хоорондо үнэндөө хадаа дайнай байдалые тохёолдуулба гэжэ» США-е гэмнэхэ зуураа, Германи болбол США-тай дипломатическа харилсаануудаа таһална ба мүнөөдэрһөө хойшо США-тай дайнай байдалда ороһондо өөрыгөө тоолоно гэжэ мэдүүлһэн байна.

Холбоото Штадуудта Итали дай соносхобо

ЖЕНЕВА, декабриин 11. (ТАСС). Итали болбол мүнөөдэрһөө эхилээд Холбоото Штадуудта эсэргүүсэн дайнай байдалда ороһондо өөрыгөө тоолоно гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй министр Чиано гэдэг США-гай хэрэгүүдэй этигэмжэтэндэ декабриин 11-эй үдэрэй хоёр часта соносхоһон тухайдань Рим городһоо тусгаар мэдээсэгдэнэ.

ЖЕНЕВА, декабриин 11. (ТАСС). Римһээ мэдээсэгдэһэнэй ёһоор. США-да Италиин дай соносхоһонтой дашарамдуулан, мүнөөдэр, Муссолини үгэ хэлэбэ; тэрээн дотороо, болоһон ушар тухайда ямаршье тодорхойлолго үгэнгүйгөөр, американска арад ба Рузвельтые бузар шэрүүнээр харааһан, Японие билдагуу һайрхуу үгэнүүдээр магтаһан ба итальянецууд хадаа «наранай мандан гараха зүгтэхи ороной солдадуудай талые барижа дайлалдаха эрхэтэй юм» гэжэ мэдүүлһэн байна.

США болбол Германи ба Италида дай соносхобо

ВАШИНГТОН, декабриин 11. (ТАСС). Американска сенат ба түлөөлэгшэдэй палата болбол Германида ба Италида дай соносхохо тухай шиидхэбэри гаргаба. Германи ба Итали болбол США-тай дипломатическа харилсаануудаа таһалжа, США-да дай соносхоһон тухай мэдээнүүдэй абтамсаар энэ шиидхэбэри абтаһан байгаа.

Конгрессэй шиидхэбэридэнь мүнөөдэр Рузвельт гараа табиба.

США-дахи Таин фонднуудта секвестр тогтоогдобо

ЛОНДОН, декабриин 10. (ТАСС). Рузвельт болбол США-дахи Таин фонднуудта секвестр тогтоохо тухай приказ гаргаа гэжэ Рейтер агентство мэдээсэнэ.

АНГЛИДА ҺУУЖА БАЙҺАН ВЕНГЕРНҮҮДЭЙ АССОЦИАЦИИН КОМИТЕДЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ЛОНДОН, декабриин 9. (ТАСС). Англида һуужа байһан венгернүүдэй ассоциациин комитедэй тунхаглаһан мэдүүлгэ соонь иигэжэ хэлэгдэһэн байна: Россида эсэргүү гэмтэ агрессидэ хабаадалсаха ба бусадта алба хэхэ гэһэн политика—Венгерскэ правительствын политика болбол Англи Венгри хоёрой хоорондо эрхэ бэшэ дай үүсхэхэ гэмшэлгэ хойшолондо хүргэбэ гэжэ хэлэгдэһэн байна. Бидэ, Англида һуужа байһан венгернүүд фашистска агрессидэ эсэргүү тэмсэлдэ хабаадалсаха ябадалые өөһэдынгөө уялга гэжэ тоолонобди. Бидэ болбол Венгрийе унагааһан гэмтэн болохо мүнөөнэй Венгриин режимые унагаахын тула, Германида эсэргүүсэхэ Англиин ба тэрээнэй союзнигуудай тэмсэлдэ туһалхын тула өөһэдынгөө арга шадалай хүрэхэ юумэнүүдые бултынь үйлэдэхые сүлөөтэ оронуудта, мүн тэрэшэлэн дайсанай даралалта доро байгаа эсэгэ орон нэгэтэй таанар бүгэдые уряалнабди.

Английска авиациин министерствын коммюнике

ЛОНДОН, декабриин 10. (ТАСС). Үсэгэлдэр английска эрьеын обороны самолёдууд голландска эрье шадар һахюулай судналуудаар үдэшэгдэжэ ябаһан дайсанай томо судные атаковалаа. Бомбодо тудагдаһан дээрэһээ судныень галда шатаһан байна. Английска самолёдууд мүн тэрэшэлэн Норвегиин эрье шадар дайсанай баһа нэгэ судные бомбодоо. Английска истребительнүүд Хойто Франци дээгүүр зэбсэгтэ тагнуул хэхэ зуураа, ажаүйлэдбэриин предприятие атаковалжа, ехээр гэмтээгээ гэжэ авиациин министерствын коммюнике соо хэлэгдэбэ.

„Принц Уэльский“ ба „Рипалс“ гэдэг английска сэрэгэй корабльнууд уһанда шэнгээгдэбэ

ЛОНДОН, декабриин 10. (ТАСС). Английска далайн министерствын тунхаглаһан коммюнике соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Адмирал Филлипсын тугые үргэһэн «Принц Уэльский» гэдэг линкор (капитан Лич) ба «Рипалс» гэдэг линейнэ крейсер (капитан Тенант) уһанда шэнгээгдээ гэһэн мэдээсэлтые Сингапурһаа абаабди гэжэ далайн министерство гашуудалтайгаар мэдээсэнэ. Тэдэ корабльнууд хадаа Малайяда хэгдэжэ байһан японско добтолгые гэдэргэнь сохихо ябуулга хэһэн байгаа. Эдэ хоёр корабль агаарай добтолгодо дайрагдажа шэнгээ гэжэ японско официальна коммюнике соо хэлэгдэһэнһээ ондоо ямаршье дэлгэрэнгы мэдээсэлгэ энээн тухай министерство абаагүй байна».

* * *

Рейтер агентствын дамжуулхань хадаа «Принц Уэльский» гэдэг корабль болбол «Табадахи Георг Король» гэдэг линкортой адли түхэлтэй аад, 35 мянга шахуу тонно уһа түрихэ хэмжээтэй юм. Энэ болбол һүүлэй тон нарин техникээр бүтээгдэһэнһээ гадна, олон нюуса түхэлэй буунуудтай байһан байгаа. Линкор болбол 3 башни соо байгуулагдаһан 14 дюймовэ ехэ буунуудаар зэбсэглэгдэнхэй, 16 дюйм зузаан хуягтай байһан байна. Кораблиин хурдан ябасань 30 узел шахуу болоно.

«Рипалс» болбол «Ринаун» гэдэг классай линейнэ крейсер байһан аад, 32 мянган тонно уһа түрихэ хэмжээтэй байһан юм. Энэ болбол 1916 ондо баригдаад, 1932—1936 онуудта модернизированалагдаһан байгаа. Энээнэй экипажнь 1.200 шахуу хүнүүд болоно. Энэ корабль 15 дюймэй 6 ехэ буунуудаар зэбсэглэгдэһэн аад, борт дээрээ хэдэн самолёдуудтай байһан байна. Энэ кораблиин хурдан ябасань 29 узел болоно.

Сагаан Байшангай мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН, декабриин 8. (ТАСС). Булимтарагшадтай тэмсэжэ байгаа гүрэнүүдтэ урьһаар гү, али арендээр буу зэбсэг үгэхэ гэһэн түсэбые бэелүүлхэ ябадалда һаад хэхэ гэжэ японо-американска дайние үүсхэһэн Германие гэмнэһэн мэдүүлгые Сагаан Байшан (США-гай президентын үргөө) соносхобо. Иигэжэ һаад хэхэ гэһэн хүсэлэлгэ Германиин гаргажа байбашье һаань, США болбол туһаламжа үзүүлхэ түсэбөө саашадаа бэелүүлжэл байха гэжэ тэрэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэһэн байна.

Рузвельтын захиралта

НЬЮ-ИОРК, декабриин 10. (ТАСС). Рузвельт болбол германска ба итальянска гражданинуудые «хариин дайсан» гэжэ тоолохые американска засагай эрхэ баригшадта приказ үгэбэ. Германи ба Итали болбол Холбоото Штадуудта сүмэрэн орохоор забдажа байна гэжэ Рузвельт мэдүүлээ.

Германиин хүн резервнүүд барагдажа байна

«Дайнай дүрбэн һарын эсэстэ хүн резервээ һарнюулжа һалгаажа байһан Германи болбол резервээ зүбхэн лэ мүнөө хүсэд хэмжээгээр дэлгээжэ байһан Советскэ Союзда орходоо нилээд ехэшэгээр һуларшаһан байһандань һэжэг түрэжэ болошогүй»,—гэжэ Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин XXIV ой тухай элидхэл соогоо нүхэр Сталин хэлэһэн байна.

Хүн резервнүүдээ һарнюулан дууһаха ябадал болбол германско-фашистска сэрэгэй машинын хүндүүлхэй газарнуудайнь нэгэниинь юм. Энээнэ фашистнууд тон һайнаар мэдэжэ байдаг. Тиимэ шалтагаанһаа тэдэнэр хадаа «сахилгаан түргэнөөр дайние ябуулжа» богонихон саг соо илалта түйлэхэ гэжэ галзуу дошхоноор урагшаал зүдхэжэ ябадаг байна гээшэ.

Германиин хүн резервнүүдэй байдалые хараад үзөө.

Бүхэдэлхэйн хоёрдохи дайнай эхилхэ үедэ 80 миллион шахуу немец хүн Германида байһан юм. Энээн соонһоо 17-һоо 49 хүртэрхи наһанай хүнүүд 20 миллион шахуу байгаа. Эдэ 20 миллион хүн соонһоонь 16 миллион шахуу хүниинь сэрэгэй алба ябуулжа шадаха байһан юм. Эдэ сэрэгэй алба ябуулжа шадаха хүнүүд соонһоо зарьманиинь ажаүйлэдбэри, полици, фашистска эмхи зургаанууд гэхэ мэтэнүүдтэ үлэһэн байна. Манда байгаа мэдээнүүдэй ёһоор, немецүүд болбол 1941 оной июньдэ 10.500 мянган хүнүүдтэ буу барюулжа жагсааһан байгаа. һүүлдэнь 12 миллион хүртэр олошоруулжа шадаа һэн.

Гитлеровскэ арми болбол СССР-эй урдаһаа добтолон ороһон энэ дайнай эхилһэнһээ хойшо үнгэрһэн дүрбэн һарын турша соо 4 миллион 500 мянган солдадаа алуулжа, шархатуулжа ба плендэ абхуулжа гээһэн байна. Немецко-фашистска армиин иимэ һүрөөтэй ехэ гээгдэл болбол буруушаашагүй үнэн ушар мүн. Гитлеровскэ алууршад хадаа энэ түйлай ехэ гээгдэлээ нюун далдалха гэжэ ехэдэ оролдодог. Тэдэ, шархатаһан солдадуудые тээгээд ябаһан поезднуудай хойно хойноһоо һубарилдан, саг үргэлжэ, огтошье таһаралдангүйгөөр ерэжэ байдаг ба алуулаа гэһэн мэдээнүүдые түрэлхидэйнгээ саг үргэлжэ абажа байдаг ушарнуудые хараха дуулахадаа Германиин арад зон болбол тэрэ түйлай ехэ гээгдэлые мэдэнгүй яахаб. Фронтдо байгаа солдадууд Улаан Армида сохюулаад дивизи дивизээр, полк полкоор үгы боложо. хюдаган дууһажа байһанаа хоёр нюдөөрөө хаража ябадаг. Энээн тухайда бэшэг, дневник соогоо бэшэһэн байдаг, энээн тухайдань плендэ орогшод хөөрэжэ үгэдэг.

Германска солдадуудай тоо томшогүй олоороо алуулха дутам Германидахи хүн зон сүхэрэн муудажа байдаг. «Энэ неделидэ радио шагнаха бүридөө шамайгаа дурдан һанагша һэм. Гээгдэл улам улам олошорно. Газетэ гартаа абамсаараа гансата ойлгомоор байдаг. Алуулһан хүнүүдэй нэрын спискые газетэдэ уншажа байхадаа нюрга уруумни хүйтэ даажа, зүрхэмни сохихоо болёод байһанда адли болодог. Энэ дайн үшөө удаан үргэлжэлхэ гээшэ гү? Юрдөө, хаанашье хүн зон эсэшэнхэй хэбэртэй агша. Иимэ бэрхэшээлтэй саг хэзээ дүүрэхэ гээшэб?» гэжэ ахалагша ефрейтор Альберт Рейднер гэгшэдэ Хильда Магер бэшэһэн байха юм.

Дүрбэн миллион 500 мянган солдадаа гээһэн ушар болбол гитлеровскэ армида түйлай хүндэ сохилто байха юм. Ушарынь, немецко-фашистска армиин шэлэмэл кадрова частьнуудынь нэн түрүүшын үедэ гэмтэжэ дууһаһан байгаа гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй. Тиимэ тула энэ гээгдэлынь эрхим шанараа гээһэн ябадал болоно. Шанарай талаар иимэ армиие дахин эмхидхэжэ шадахагүй. Тоогойшье талаар иимэ ехэ гээгдэлээ хүсэлдүүлхэ гээшэнь ехэл бэрхэтэй юм.

12 миллион эрэшүүлые армида элсүүлэн татаад байхадань, сэрэгэй алба ябуулжа шадамаар 4 миллион шахуу эрэшүүл Германи соо үшөө үлэһэн байна. Тэдэнэр хадаа ажаүйлэдбэри, транспорт, полици ба эмхи зургаануудта хүдэлмэрилжэ байна. Мүнөө хада эдэ үлэгшэ 4 миллион хүн соонһоо сэрэгэй албанда татажа эхилэнхэй. Тиихэдээ тэдэнэйнгээ орондо, нэгэ һаа, сэрэгэй алба ябуулжа огто шадахагүй эрэшүүлые, үгы һаа, эхэнэр ба үбгэд хүгшэдые табижа хүдэлмэрилүүлдэг. Иигэжэшье байжа сэрэгэйнгээ дутагдалые хүсэлдүүлхэ гээшэ баһал аюултай юм.

Мүнөөнэй дайн болбол айхабтар олон хүнийе тылдээ хэрэглэдэг. Фронт дээрэ ябаа нэгэ боецын хэрэглэлые хангахын тулада 3 хүн тылдэ хүдэлмэрилхэ ёһотой. Тиимэ тула 12 миллион хүнһөө бүридэһэн фашистска армиие сэрэгэй техникэ ба һомо хэрэгсэл гэхэ мэтээр хангахын тулада 36 миллион хүн тылдэ хүдэлмэрилжэ байха ёһотой болоно. Эдэ хүдэлмэришэниинь диилэнхидэ эхэнэр, үбгэд, эдиршүүд, плендэ абтаһан солдадууд, мүн тэрэшэлэн Гитлерэй хүсөөрөө элсүүлэн Германидаа асарһан поляк, итальянец гэхэ мэтэ хүнүүд байха юм. Германска ажаүйлэдбэридэ хүдэлмэрилжэ байгаа хүдэлмэришэн эрэшүүлые саашадаа үсөөдхөө һаань буу зэбсэг бүтээхэ ябадалдань түйлай ехэ аюулые тохёолдуулха байна. Полици ба эмхи зургаануудтахи албахаагшадаа абажа фронт ябуулха гэхэдэа орон соохи түгшүүритэ байдалһаа мүн лэ ехээр айна. Элдэб категориин эрэмдэг дутуу инвалид 4 миллион шахуу хүн гитлеровскэ армида татагдангүй үлэһэн байгаа. Гитлер болбол мүнөө тиимэ эрэмдэг дутуу хүнүүдээ армида татажа эхилһэн байха юм. Калинин городой дэргэдэ болоһон байлдаануудай үедэ нюдэ муутай, хэдэн хургагүй, доколон ябаһан солдадууд плендэ абтаһан байна.

Ядалдаһан фашистска засагууд болбол урдан дарлан зобоожо, үзэн ядажа байһан еврейнүүдээ сэрэгэй албанда хабаадуулха баатай болоно эхилээ. Тиихэдээ «50 процент еврей шуһатай еврейнүүдые германска армида татажа болоно, 25 процент еврей шуһатай еврейнүүдые офицер болгожо болоно» гэһэн тон нюуса захиралта гаргаһан байха юм.

Хүн резервнүүдээр түйлай ехээр дуталдахадаа Гитлер болбол мэдэлдээ абаһан гүрэнүүдэйнгээ сэрэгүүдые улам улам олоор дай уруу түлхижэ эхилээ. Тиигэжэ, финн, румын, итальянец, венгер солдадууд дайлалдажа мүн лэ һүрэг һүрэгөөрөө алуулжа байнхай. Энэнь гитлеровскэ армиин тылые баһал һуларуулна. Германиин союзник гэжэ нэрэтэй гүрэнүүдтэхи хүн зоной һанал ехэдэ мууданхай.

Германиин хүн резервнүүдэй иигэжэ дууһажа байха үедэнь манай резервнүүд һая хүсэд хэмжээгээрээ элсүүлэгдэжэ байна. Манай хүн резервнүүд тоо томшогүй олон. Манай тылдэ. СССР-эй зүүн районуудта шэнэ шэнэ арминууд эмхидхэгдэжэ. шэнэ шэнэ һүр хүсэн бии болоножол байна. Немецкэ булимтарагшадые бидэнэр илажа шадаха ёһотойбди, илажашье лаб шадахабди гэжэ батаар этигэнэбди.

А. Леонтьев.

ГРЕЧЕСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЯПОНИТОЙ ДИПЛОМАТИЧЕСКА ХАРИЛСАА ТАҺАЛБА

ЛОНДОН, декабриин 9. (ТАСС). Лондондо байгаа греческэ правительство болбол Японитой дипломатическа харилсаагаа таһалаад, паспортаа гэдэргэнь абахые Токиодохи греческэ посланнигта инструкци үгөө.

Японско городууд харанхылагдадаг болобо

ТОКИО, декабриин 8. (ТАСС) Японско городууд японско түүхэдэ анха түрүүнээ харанхылагдадаг болобо гэжэ Домей Цусин агентство мэдээсэнэ.

Табан гүрэн эрхэ сүлөөтэ Франциин национальна Соведые мэдэрбэ

ЛОНДОН, декабриин 10. (ТАСС) Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Греческэ, Люксембургска, Югославска ба Норвежскэ правительстванууд хадаа эрхэ сүлөөтэ Франциин Национальна Комитедые мэдэрбэ. СССР-эй, Бельгиин, Польшын ба Чехословакиин правительстванууд болбол Национальна Комитедтэйнь официальна харилсаатай болонхой юм.

РЕСПУБЛИКА ДОТО[...]

Лекци ба хөөрэлдөөнүүд

Сэлэнгын уһанзамай пароходствын дэргэдэхи элүүрые хамгааха таһагай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд һүүлэй гурбан һара[...] пароходствын цехүүдтэ санит[...]на гэгээрэлэй темээр хэдэн о[...] лекци ба хөөрэлдөөнүүдые үн[...]гэһэн байна.

Мүн гэрэй эзэн эхэнэрнүү[...] дунда 18 лекци уншагдаа.

ТҮМЭРЭЙ ХАЯДАҺ[...] СУГЛУУЛГА

«Путь Ленина» колхозой (Т[...]багатайн аймаг) комсомолец[...] дайнай эхилһэнһээ хойшо нил[...]гүй ехэ түмэрэй хаядаһануу[...] суглуулба. Эдэнэр һаяхан 2 т[...]ноһоо дээшэ түмэрэй хаяд[...] суглуулжа тушааһан байна.

Тэрэшэлэн, райздравай комсо[...]лецууд 3 центнер түмэрэй хая[...]һа суглуулжа үгөө.

* * *

Яруунын аймагай 2000 ша[...] комсомолецууд түмэрэй хаяд[...] суглуулгада хабаадалсана.

Һаяын үдэрнүүдтэ «Ул[...] Яруна» артелиин комсомолец[...] 4.750 килограмм, Молотовой [...]рэмжэтэ колхозой комсомолец[...]ба залуушууд 6 тонно, Үдир[...] сомоной Кировэй нэрэмжэтэ [...] хозойхид 6 центнер түмэрэй х[...]даһа суглуулжа тушаабад.

Мүн аймагай гүрэнэй бан[...] таһагай ба Романовска дунда һ[...]гуулиин комсомолецууд 10 га[...] центнер үнгэтэ ба хара түм[...] хаядаһа суглуулһан байна.

Культурна барилганууд

Закаменай аймагай цент[...] Цакир тосхон жэлһээ жэлдэ ку[...]турна болбосон түхэлтэй бол[...] байна.

Фашизмда эсэргүү дай[...] эхилһэнһээ хойшо эндэхи дар[...]шуул урда урдынхиһаа үлүү [...]наар хүдэлмэрилжэ, гэр байран[...]дые барилгаяа бүри ехээр эрш[...]хэбэ. Энэ жэлэй һүүлэй х[...]һара соо Цакир тосхондо ба[...] столово, парикмахерска, пром[...]бинадай гурбан ехэ гэр шэн[...] баригдаһан байна.

Мүн хүүгэдэй яслиин [...] райкомой хоёр дабхар байшан [...] бусад олон барилганууд шэн[...] баригдажа эхилээ.

Уриһаламжынгаа мүнгы[...] болзорһоонь урид түлэб[...]

Дайлалдажа байгаа Улаан [...]миннгаа боецүүдтэ эрхим т[...]ламжа үзүүлхын түлөө Тарба[...]тайн аймагай колхозууд энэ ж[...]дэ захиһан уриһаламжын[...] мүнгые болзорһоонь урид т[...]жэ байна.

Кировэй нэрэмжэтэ ба «Побе[...]тель» колхозойхид уриһаламж[...]гаа мүнгые агууехэ Октябрь[...] революциин XXIV жэлэй ой[...] дашарамдуулан сүм түлэһэн [...]

Мүн Молотовой нэрэмжэтэ а[...]лиин члевүүд 8000 түхэ[...] оруулжа, уриһаламжынгаа мүн[...]барандань түлэбэ.

Һайн эхилэлгэ

Педагогическа институдай [...]лентнэр санаар ябалгын сезон[...] муу бэшэ бэлэдхэлтэйгээр угта[...] Бүхы студентнэр санатай боло[...]ба тусхай командануу болжо [...]баарһан байна. Студентнэр Абр[...]ва, Гавриленко ба Сункуева гэг[...] капитануудта томилогдобо. Му[...] студент «Динамын» клубай дэр[...]дэ үнгэргэгдэһэн санын спорт[...] инструкторнуудай курс дүүргэ[...] байна.

Һаяхан, амаралтын үдэр, ну[...] Левчук ба Сункуева гэгшэдэй [...] мандалга доро хэдэн студент[...] санаар Иволгын аймаг ошо[...] тэндэхи колхозуудта хэдэн х[...]рэлдөө, уншалга үнгэргэбэ.

Элбэг бэлэгvvд

Хэжэнгын аймагай центрэй [...]хи зургаануудай хүдэлмэри[...] ба албахаагшадай гэрэй эзэн [...]нэрнүүд Улаан Армиин боецү[...]тэ бэлэг болгон 44 простыня, [...] ваволочка, 70 самса, 56 до[...] үмдэ гэхэ мэтын хубсаһануу[...] уралан оёжо тушааһан байна.

Гэрэй эзэн эхэнэрнүүд нү[...] Печурина ба Аюрова гэгшэд [...]лаан хубсаһа уралан оёлг[...] тон ехэ эдибхитэйгээр хабаад[...]сана.

Ц. Будажапов

Бурят-Монголой ҮНЭН
4-лэхи нюур № 295

Харюусалгата редактор Д. ДАМДИНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны: отв. редактора—3-44; зам. редактора—3-44 2 зв.; секретариата и отдела партийной жизни—3-28; отделов пром. и транспорта, сельскохозяйственного—7-55; и отдела писем 5-67

Н—3256

Типография издательства республиканских газет БМАССР.